

ÖRÖKZÖLŐ

Szórakoztató és tanulságos képes szépirodalmi folyóirat.

MEGJELENIK

minden hó 1-jén és 16-ikán
kétves füzetekben,
32 nagy nyolczad oldalal,
borítékban

Szerkeszti és kiadja

BUDAY ALADÁR.

Megrendelhető

Budapest, IV. Ferencziek-tere 8.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

EGY ÉVRE... .. KORONA 5.—

FÉLÉVRE ... .. * 2.50

Egy füzet ára 24 fillér.

ISTENI SZIKRA

Isteni szikra, mely néha kisértesz,
Jelenj meg gyakrabban, gyujtva szent lángot;
Hogy mikor bébotlok mocsokba, szennybe,
Tisztultabb színben lássam a világot.

Oh jövel el gyakran, ihlet szent percze,
Erősítsd meg lelkem küzdő szárnyait;
És fakadjon dal bűmra, szerelmemre,
S minden eszményre, miben lelkem csak hitt.

Igen hitt! Mert már megingott hitében
A gyenge küzdő, e bátortalan szív!
A boldogságáért ihletett perczében
A vergődő léleknek dalával viv.

Szent szikrán szitott dal, lankadó szárnyan
Vigyed magasba, hol eszmény hona!
Mert csak ott buzog e szív szent imában,
Hol nemesnek, jónak áll temploma!

Feledni ármányt . . . feledni szennyet
Dalod tanít csak, te felhevült szív!
És ha érzed szent, teremfő perczed,
Siess repülni, a Tisztaság hív!

Isteni szikra, mely néha kisértesz,
Jelenj meg gyakrabban, gyujtva szent lángot;
Hogy mikor bébotlok mocsokba, szennybe,
Tisztultabb színben lássam a világot.

Petri Arthur.

AZ ÚJ SZÁZAD ÉS A SZENT-ÉV.

A mult század, melyet sokan nagy-
nak szeretnének keresztelni, örökre le-
hunytá szemeit s mi itt állunk egy nagy
problemával szemben, melyet félve,
remegve kutatunk...

Mi lesz?... Mit hoz a jövő?... Mit
várhatunk?

Lelkünk nyugalmáról gondoskodik
első sorban a föltűnő század, a midőn
bucsut-, bocsánatot-osztó szent-évvel
köszönt be, de vajjon mi lesz azután?

Gyönyörű gondolat ez elnevezés!
Lelkem egészen belemerül a fönséges
miszticizmusba, mely ez elnevezésben

oly végtelen s csodálatos fogalmat össz-
pontosít.

Szent-év, melyben bűneink bocsánatát
teljes bucsut, megtisztulást a kárhozat-
tól és veszendőbe indult lelkünk ujjá-
születését nyerhetjük.

Minden század sok fizetetlen számlát
hagy maga után, de talán egynek se
voltak annyi kibocsátott, közkézen forgó
váltói, mint ennek, melyet sirjába ki-
sértünk.

Legyen könnyű a föld felette, de
legyen is elfeledve mielőbb. Vágjuk el
erős kezekkel a köteléket, mely lelkein-

ket emlékeiben hozzá fűzi és szabad lélekkel, új reménnyel nézzünk körül az új környezetben.

Mindig megható — talán a profánus ember sincs kivéve alóla — midőn ugyanegy órában temetünk és örvendünk az újjászületésnek, de kétszeresen megható az, ha nemcsak évet, hanem századot temetünk, ha nemcsak új évre, hanem új századra ébredünk.

Boldognak kelleue, hogy nevezzük magunkat e szerencsében, de a mai emberiség kitörülte szótárából e fogalmat.

Egyetlen bálvány, a mihez imádkozni jár, egyetlen hit, melyben hiszen, és egyetlen út, melyet célhoz vezetőnek mond, az arany, a pénz, az anyag. Ez a modern ember bibliája, hite, jövője, üdvössége.

A XIX-ik század mintha érezte volna végét, gyors léptekkel haladt célja felé: megrontani az emberben az embert, megtagadni Isten házában az Istent és kigunyolni, nevétség tárgyává tenni mindent, a mi szent fogalom.

Nem akarom bizonyítani, hogy elérte-e célját vagy nem.

Tessék körülnézni a mai társadalomban és ott van rá a felelet.

Hová lett az ideál? Hová lett a szép, a nemes fogalma s háová lett az erény, a becsület?

Rettentő a te örököd, elhunyt század!

Itt állunk a szent-év küszöbén és nem tudunk imádkozni. Itt állunk, egy új élet kezdetén, melyből sejtetlenesen emelkedik ki az elhantolt idealizmus és nem tudunk bízni benne.

Megromlott idegeink képtelenek az egyszerű szép csönnesítő áhitatos fogalmába bele élni magukat, izlésünk — e szecsessziósnak nevezett, de valójában hóbortos izléstelenség — képtelen föl fogni a fönségést, a nemest, az ideálisat.

Mentül örültebb esznék, mentül képtelenebb frivolitások s mentül izléstele-

nebb hóbortok: annál eredetibb, nagyszerűbb, kapósabb.

Iróink, művészeink vetelkednek abban, hogy közös erővel lerombolják az Isten fogalmát és bálványokat emeljenek a pidesztálra, hova mi egykor gyermeki lelkünk hitével, tisztaságával imádkozni jártunk.

Igen. Leromboljátok és mit adtok helyébe?

— Igen. Elveszitek lelkünk áhitatát, gondolataink tisztaságát és mit adtok helyébe?

Mit, mit? ...

Ha könyvet veszünk a kezünkbe, undor fog el; ha képcsarnokba lépünk, pirul az arcunk s ha színházba megyünk?... (Erről az érzésről ma már tisztességes embernek nem is lehet beszélni.)

Ezelőtt alig huszonöt évvel egy csodálatos áramlat futott végig a vén Európán s a szellő valami undorító büzt terjesztett, mint mikor valaki a moscsarat bolygatja.

Amott Nyugaton a legműveltebb nemzetnek nevezett metropolisában egy ember emelkedett ki a tömegből, ki merészen tépázta meg a századok tradícióit s bolygatta a kloakát, melynek büze megmérgezendő volt az emberi séget.

Az emberiség épen lethargikus álomba merült, kialvóban volt a lelkesedés, valami ujnak, rendkívülinek kellett jönni, hogy az ernyedésnek indult tagokat új életre keltsé.

És a fölkaavart bűz terjedt, a szunnyadó orrát csiklandozta, fölriadt álmából s örvöngve, ész nélkül, megfontolás nélkül futott a próféta után, ki ujat, izgatót szokatlant ígért.

A Nanák, Murot-ék, Rougon-ék diadalmasan vonultak be a népek szívébe és rettenetes pusztítást vittek ott véghez.

Rövid huszonöt év alatt teljesen átváltozott társadalmunk és átváltoztunk

mi is. A mi szent volt, az nevétségessé vált; a mi szép volt, rúttá s a mi tiszta volt, az — sárosná, piszkossá.

Szeccszó lett minden.

Szeccszó lett a hit, a hazafiság, a családi élet, a becsület, az erény.

Vagyis képtelenség, őrgöngés.

Nincs igaz hitünk, nem hiszünk — mint — hogy nem is hihetünk — a hazafiságban, meg van fertőzve a családi szentély s pénzért árulják az erényt. a becsületet.

Rettenetes a te örököd, elhunyt század! Ugy állunk itt az új küszöbön, mint a kormányát vesztett hajó a zúgó tenger fölkorbaesolt hajbai fölött.

Merre menjen, hol találja meg útját, hogy célhoz érjen.

Célhoz!... De mi az a cél? Van-e, lehet-e cél, van-e, lehet-e tisztult fogalom e rettenetes kaoszban?

Hol keressük a megoldást?

Költészetben? — az ma már nincs. Irodalomban? — álprófiéták törtek az Ur templomába. Művészetben? Megértjük. Fölfogjuk ez irányt? Thália templomában — Osztrigás Miczik és a Szeccszó tartják orgáikat.

Talán a családi szentély? — Szentély? — volt, nincs. Mi még ebben az édes, tiszta, szent légkörben nőttünk föl, hol érintetlen állott az oltár és tiszta szeretet sugározta be. Ma már korhely lett ez is, piac, hol pénzért árulják a meglopott szentséget.

De megálljunk!... Alig néhány napja, hogy eltemetjük a századot, mely e rettenetes örökségeket hagyta ránk, még nem keményedett meg a hant sirja fölött, nyissuk föl újra s temessük el vele örökét is.

Legyen azé, a ki létre hozta.

Mi az új századba, a szent-évbe lépünk s lelkünket valami csodálatos, édes, megnyugtató sejtelem fogja el.

Még nem vagyunk megérve a kárhozatra, még él lelkünkben paránya a hitnek, még nem romboltuk le templomainkat, még nem tagadjuk le végképp Isten létezését.

Nem. Eltemetjük a múlttal e kárhozatos áramlatot, mely már-már elsodorni készült mindnyájunkat és a mint a Fönix a tűzben, úgy mi is az égető lángok közt nyerjük vissza lelkünk új életét és a hit, a szép, a nemes, az ideál tiszta köntösét vesszük ismét magunkra.

És itt állva a szent-év küszöbén, nem félünk többé tőled, te eltemetett század!

Vidd magaddal szörnyszülőlteidet, kiket ránk akartál hagyni örökül. Nem kellenek. E tisztuló levegőben, melylyel az új század reánk virradt, a szentnek nevezett évben, mely föloldoz bűneink alól, nem kellettök ti szeccszóznak nevezett ördögök.

Ujra hinni akarunk szépben és ujra meghajlunk előtted, oh Mindenható, ki minden szépnek, jónak kútforrása vagy!

Harmath Lujza.

SZEGÉNYEK.

— A balszárnyon, kérem, a negyedik emeleten, a lépcsőtől jobbra — felelt a szűk-szavu kapus, mikor Tóthék lakását tudakoltam. A négy emelet kissé lehangolt. Öreg ember vagyok már én, de azért futva siettem föl, mert tudtam, hogy nehéz beteg vár rám nagyon. Minden emeleten megálltam, hogy átfussam a lakók névjegyzékét. Mennyi ember lakik egy-egy ilyen emeleten! Hanem ismerni kell az ilyen lakásokat.

A kitaposott lépcsőfokok, rajta csak egy-napos, de tekintélyes halmaz porréteg, azon meg világos jelei a kis gyermekek által hozott víznek és tejnek, mely ki-kiesurrant a fazékból. A lépcsőház falait unatkozó apró népek telerajzolják. Az egészet betölti lakásokból kiáramló gőzzel telt, mindenféle szaktól terhes levegő. Azok a lakások egy-szobásak és az a szoba hálólhelyiség, főzőkonyha és mosókonyha egyetemben.

A negyedik emeleten a lépcsőtől jobbra csak egy ajtó van. Azon három lakó neve és három csengettyű. Így csinál a szükség egy lakásból, mely két szoba és egy konyhából áll, három lakást. Micsoda szívjóság kell ahhoz, hogy idegen emberek ilyen közel egymáshoz jól megérjenek és ne zsörtölődjenek, ne hadakozzanak a szomszédal.

Mikor becsöngettem, hajlott testű, öreges ember nyitotta ki az ajtót. Nyílt arczán mély bánat ült. Valódi gyásznak nem kell fekete ruha, hirdeti azt az arcz is. Ott fészkel a szemekben és onnan fűdi be ónsulyu szárnyaival az egész embert, beburkolja a megnevezhetetlen fájdalomba.

Mielőtt még megmondta volna, hogy «már késő» — tudtam, megéreztem, hogy felesége az éjszaka kiszenvedett.

— Igen, már késő — ismételte mélabus hangján a megadásnak és előttem sietett, hogy a szembe levő szobaajtót kinyithassa. Csak lassan, tapogatózva követhettem, mert koromsötét volt az a konyha.

Nem volt hangjában semmi szemrehányás, mikor azt mondta: «az anyának már nincs szüksége önre, az túl van mindene», nem bírta ki tovább az éhséget, agyoncsírta magát — és én mégis nagy, nagy szemrehányást éreztem belőle, mely az összemérségségnek szól. Ott álltunk a szegény asszony halottas kamrájában. Ilyen az igazi halál: kendőzetlen, cziczomázatlan, rideg, borzongató.

A kis szoba egyetlen ablakát lenge csipkefüggöny fedi. A fal mellett állt az ágy, melyen az anya heteken át kinlódott s most egy órával ezelőtt átszenderült. Gondok és fájdalmak egyképen gyötörték. És mégis milyen türelmesen szenvedett az utolsó percig, a mikor aztán eljött a megváltó halál.

Az ágy szélén ült a leánya, 17 éves ifjú leány, szegényes köntösben, mégis olyan hódító. Az ifjuság bája keresztül csillan a nyomoron. Könyleli, nagy kék szeme ráta-pad a drága halottra. Az pedig sohasem fog többé visszatekinteni.

Szegény leány! Te talán nem is sejtéd, mi nehéz sors vár rád, az árvára, odakünn; csak azt tudod, hogy a legdrágább kincsedet vesztetted el örökre. Ki fog már most oldaladon állani, mikor körülvesznek

a lét vihara, örvénye? — Szegény árva leány!

A szoba közepén asztal mellett ül a leány bátyja és két kis huga. Némán ültek, kávét ittak. «Milyen nyeresek ezek az emberek» — gondolják most sokan. Pedig ah! dehogy. Nem, nem érzéketlen az a nagy fiu. Nézzünk csak a szemébe, micsoda fájdalom-tenger tükröződik abból felénk. Ez a legény harmincz éjnek felét virrasztotta át a súlyos beteg ágyánál, az utolsó éjjel végig ott állt az ágy oldalán. Reggel felé elnyomta az álmot, miután már nem kellett többé virrasztani. Az anya fölött most már a halál örködik: az élőknek sírás, megnyugvás és munka a további hivatásuk.

A fiúnak a gyárban kellene már lennie. A munkavezető jószívű ember, tíz óráig szabadságot enged neki, mert tudta, hogy reménytelen az anyja állapota. De tovább nem nélkülözheti őt a gép mellől. Mikor elakart menni, Márta huga visszatartotta.

— Friczikém, egyél valamit, mert más-kép nagyon gyöngé leszel.

És eléje tett egy bögre kávét. A fiu leült, de úgy, hogy addig ne lásson az anyja ágyára, mert különben nem tudná a torkán leerőszakolni a falatot. És mikor leült, kiugrott ágyából a két kisebb leánytestvére. Eddig csöndesen, ismeretlen aggodalommal húzódtak meg ágyukban a kicsikék.

— Friczike, engedd, hogy melletted ül-hessünk — könyörögtek a bátyjuknak és megsimogatták a kabátja ujját. Ezek a kin gyermekei. Ezek nem tudják még, hogy mit veszítettek. Oh Istenem, ha mindenki elveszitené anyját hat-nyolczéves korában, nem volna fogalmunk az anyáról. Anyát gyalozolni csak az tud, kit érett korában sujt a sors az örökre válás csapásával.

Odaléptem a halott ágyához.

— Lássá, ez a mi anyánk — szölt az öreg Tóth és fölemelte a lepedőt, mely a holttestet fűdte. Ott feküdt a sovány, sápadt asszony kemény szalmazsákon, tiszta sima ingben, sovány két kéz a szívére kulcsolva. Arczán a béke. El tudtam volna nézni órákig. Mennyit beszél ez a néma tetem annak, kinek szíve van! Elbeszéli, hogy mennyit szenvedett, mennyi éhséget, hideget, fájdalmat túrt mind e mai napig.

Es azután azt is mondja, hogy győzött. Nem a halál győzte le őt, ő győzte meg az életet. És a hogy ott álltunk a halálos ágyánál, az özvegy férj megsimogatja a halott orcáit, a nagy gyerekek ezer csókkal borítják a hideg kezét, a kicsinyek félve húzódnak nővérük mögé, a szoknyájába temetik tejfehér arcukat. Inkább nyőszörögnek, mint sírnak.

Tekintetem egy képre esett, mely az ágy fölött függ. A jó napokból marad. Férj és feleség. Boldogság ragyog le a képről. Az ember követte tekintetemet és így szólt:

— Igen, ez még a régi jó időkbeli való, akkor még nem ismertük a nyomort, a gondokat, az éhséget, a betegséget. De ő mindig egyforma volt, ő volt a mi anyjunktól.

De ekkor már zokogott keservesen ez a kemény öreg ember.

Az ablakmélyedésben öreg fiókos-szekrény állott. Az apa kihuzta a legfőlső fiókot és

kotorászott a fakó könyvek, füzetek, levelek között. Jóléso nyugtalansággal keresett valamit, a mi a távolmult boldogságáról szóljon.

— Nézze, itt az arcsképe. Mikor a menyasszonyom volt. Milyen kedves lányka volt az én drága Bertam! — és azzal kezembe adott egy sárga, kopott fényképet. Bizony azon a szépet már csak az látta, a ki szeretet szemével vizsgálta.

— Oh Istenem — sóhajtott az öreg — ha szegény jó anyánk csak úgy elszállt volna az égbe! De most még el kell temetni — és ingyen nem akarnám elhantoltatni.

— Ne, ne ingyen — könyörögnek a gyerekek egy szívvel, egy szájjal és ki-mondhatatlan szeretettel nézik a halott anyjukat.

Oh igen, ott is lakik szeretet, soha nem muld szeretet, a hol gond és nyomor talált állandó tanyát.

Buday.

A BUDAPESTI JÁMBOROK.

A berlini «jámborok» hírheft kártyarének tárgyalására oda künn jártam a spreeparti császárvárosban. Idegen és ismeretlen létemre nagy unalom lett volna osztályrészem, ha a sors kegye mindjárt az első sétautban össze nem hoz egy kedves porosz újságíró ismerősömmel. Mikor az ezredéves kiállítást jött Pestre megnézni, akkor találkoztunk, azóta kölcsönösen elfeledtük egymást. Legalább én igen, és róla is csak azt hittem. Annál inkább meglepett, mikor a Heilplatzon valaki nevemen szólít és a barátságos valakiben kiállítási ismerősömet fedeztem föl. A meglepetéshez jó nagyfokú zavar járult: nem tudtam nevén szólítani a köpczös kollegát, mert rég elfelejtettem a nevét. S a legeredetibb a dologban, hogy két estén voltam vele együtt a Goldener Hahn-ban vacsorán, de most sem tudom a nevét. A többiek «du Fritzi»-nek hívták egyértelműleg.

«Du Fritzi» ur azon két estén egyébről sem akart szólni, mint Budapestről. El volt ragadtatva általa és szép asszonynak nevezte. «Ah! Die schöne junge Frau

Budapest». Mindössze három napot töltött édes hazánkban, javarészt a kiállításban. (Tökéletes szakember létere mindig a textilipart buvárkodja s tapasztalatairól oly érdekesen tudott otthon beszámolni, hogy azóta a berlini gymnazista Magyarország nevezetességei között mindig fölemlíti, hogy kifejlődött textilipara van.) A városról csak általános képet alkotott magának. Nem küldöttséggel jött, így hát módjában volt, hogy Budapestet a legmúltóbb pontról nézze meg: a Gellérthegyről, a helyett, hogy a csoportlátogatók szomorú sorsában részestünk volna, kiket szives magyar kalauzolóik az utcákon kocszitainak végig és az új szép építmények magasztalására tanítanak. Nem is tudott a részletekről semmit.

Hanem anekdotát, mende-mondát annyit jegyzett meg magának — már korábbi időből is — a budapestiekéről, a mennyi akár egy ungvideki táblalabíró-ivadéknak is dicséretére válnék.

Berlin szenzációját akkor a kártyások póré képezte. Minden ember arról tudott

valami ujat, vagy akart valami ujat megtudni. «Du Friczi» ur mégis le tudta bilincselni a társaság figyelmét azzal a visszalekezővel, melyet a «budapesti jámborokról» adott közre. Azt állította, hogy neki olyan ember mondta el, ki maga egyik szereplője volt a történetnek.

— A *krach* előtt történt — mondá.

— Bécsben fenekestül fölfordult a gazdasági rend. De Pesten még másképpen volt. Ott az ezresek a levegőben röpködtek. «Franciaország koronája a sárban feküdt az utcán, én emeltem föl,» mondá Napoleon. Pesten a milliók heverték a porban, csak föl kellett szedni. Az asszonyok az időbeni fényűzését leírni egyszerűen lehetetlen. A férfivilág pedig a *ferbli*-orgiáknak hódolt. A ferbli, ugy tudom, magyar találmány. Igaz? kis kollega. — Én sokat mondó hallgatással feleltem.

— Onnan terjedt el — folytatta kedves csevegéssel — Oroszországba, a hol «okker» volt a neve. Német-, Francia- és Angolországban «poker» név alatt enyhébb formában játszották. Én nekem csak halvány fogalmam van erről a játékról. De annyit bizony tudok, hogy sehol a földkerekségen olyan hévvel, szenvedélyvel és kitartással nem kártyáztak, mint Magyarhonban játszották a ferblit hatvankilencztől hetvenháromig. A pénznek semmi szerepe nem jutott benne. Tizezres veszteségek fölött egyszerűen napirendre tértek. Beszéd tárgyát csak százezres veszteség képezte. — És itt megint kérdőleg nézett rám, hogy helyeslem-e? én meg csak hallgattam nagy bölcsen.

Azután a társasághoz fordult és így folytatá:

— A járatlanok kedvéért el kell mondanom a ferbli-játszma alapszabályait. Tehát — a bankadó megtesz egy bizonyos összeget, azután magának vesz két kártyát és a pártnerének ad kettőt. Megnézik a lapokat, a pártner pedig nyilatkozik, hogy megadja-e a tételt; ha megadja, még két-két kártyát oszt a bankadó. Négy kártyával a kezükben kezdődik a licitáció. A játéktársnak joga van a tétet megduplázni, a bankadó viszont a dupláját adhatja meg megtoldva. És így viszont-viszont adnak,

míg végre slussz. Erre kivirtják a négy kártyát. A nyertes az, kinek több lapja van ugyanazon szinből. Innét nyerte a nevét a ferbli. (Szin = Farbe; szinek = Farbe; ebből ferbli; dicsőség a német nyelvének!) A szinek egyformaságát felülmúlja a figurák egyformája: pl. négy alsó, négy kilenczes stb. Mindennél jobb a négy dísnő. Többet kínálni nem kötelese a játékos, de ha nem kínál, akkor épügy elvesztette a pártit, mintha rossz kártyái volnának. No jól mondtam? így van? — fordul megint hozzám.

— Így, így — feleltem én, a mi látszólag jól esett neki.

— Budapest egyik legelőkelőbb hoteljében — folytatta némi szünet után, miközben szőrpölt egy keveset a söréből — az időben minden este egybegyűltek a város pénzemberei. Ezek közt az az uriember is, kitől ezt, a mit elbeszéltek, hallottam. Nem játszottak olyan nagyban, mint másutt. Egyiknek-másiknak vesztesége, nyeresége alig érte el esténként a hat-hétezer forintot. Ki beszélne az ilyen csekélyeségekről?! Addig járta ez az aprópénz, míg egyszer a legtrikább véletlen nagyobb pénzforgalmat provokált. A bankadó négy királyt osztott magamagának. A jó alkalmat ki kell zsákmányolni! Ellenfele megnézte a saját kártyáját és csak kevéssel kínálta többet. Ebből mindenki azt következtette, hogy ha rosszak nem is, de jó kártyái sincsenek. Annál jobb. Dolgában mint a ki egészen biztos — megduplázta a tételt a bankár. Titkos örömmel fogadta, mikor ellenfele hasonlóan cselekedett. Az «adom», «megadom» addig járt oda s vissza, míg tizenöt-ezer forint feküdt az asztalon. Ennyi pénzt még sohase élvezett az az asztal. De még nem álltak meg. Hanem eltették a játékot másnapra! Az osztónak ugyanis kimerültl tárczája és senki sem ajánlotta föl neki a hitelt. Ellenfele sem akart hozomra játszani.

A vita vége az lett, hogy — tekintettel a késő időre is — szépen letették a kártyáikat az asztalra, azután ráterítették a zsebkendőjüket és lepecsételték a négy sarkát. A maradék 24 kártyát rábizták a vendéglörsre, az őrizte zsebében a szobakulesot is.

— Az uton aggályok merültek fel a négy király boldog tulajdonosában. Mije lehet az ellenfelének? hogy az olyan vakmerően hívta vissza mindig a tételt. Hiszen vakmerő hazardjátékosok sokszor hívnak vissza a legrosszabb kártyára is mesés összegeket, hogy a partnert eljjeszszék, de erről az emberről nem tételezhette azt föl, az komoly játékos, a ki pénzt nem hányja a sárba. Ez csak biztató kártyára játszik, vajjon mije lehet? Csak nincs négy disznója? Nem, nem, az lehetetlen! Hogy ő magának négy királyt osszon és ugyanakkor ellenfelének négy disznót — az mesébe volna való! De hátha mégis? az ördögnél semmi sem lehetetlen.

— Lefeküdt, de az ágyban sem volt nyugta. Fölkel, jékkal le s föl és perczről perczre idegesebb lesz. Ah! ez jó gondolat, így fogok tenni, kiált föl egyszerre. Magára kapkodja a ruháit, rohan vissza a szállodába. Fölvéri a vendéglistát és hebegve-habogva ezer forintot kínál neki, ha megmutatja a megmaradt 24 kártyát — csak tíz másodpercig akar belenézni. A vendéglistos nemcsak elutasította őt, hanem másnap el is pletykázta az ellenfelének. «Nohát mutassa meg neki, ha holnap is olyan nagyon győtri a kíváncsiság, hanem előbb keverjen belé egy disznót valamelyik másik pakliból. Hadd bűnhődjék a fizkó, maga meg keres 1000 frtot.»

— Valóban eljött másnap is és kétezer forintot kínál a vendéglistos titkáért. Az még mindig húzódt az árulástól, míg egy harmadik ezrest is nem ígért neki a szoronatgot ur. Akkor előadta a csomót — de

csak tíz másodpercze. Kapkodva nyult értök a játékos és azonnal vissza is adta; csak a legfölsőt nézte meg — az disznó volt.

— Este a szokott időre együtt volt ismét a tegnapi társaság. Mindenki a félbenmaradt játszma után érdeklődött. Feszült várakozással lesték a harcz folytatását. A «királyok» ura három új ezrest dobott az asztra.

— Tartom; négyezret vissza!

— És ilyen arányban folyt a licitálás egész hatvanezerig. Végre is a kibiczek lármázták szét az összeakadt játékosokat. Szinte félelmes nyugalommal ült ott a két fél, mikor az egyik kimondotta, hogy slussz!

— Föltépik a pecséteket, kivirították a kártyákat. A bankárnak van négy királya, a pártnernek négy — disznója!

— Ah! — kiáltott a kedélyes porosz társaság.

— A rászedett csaló arczát elképzelhetik uraim! Szólnia nem volt szabad, mert akkor kiderül turpisága. Hanem meredten nézte hol a játékos felét, hol a vendéglistát. A vendéglistos résztvevően tekintett rajta végig. Akkor derült fény az agyában!

— Igen? úgy? — — többet se szólva, bámult győztes ellenfelére.

— Igen, így — felelte az egykedvűen.

— Fele vagyonát játszotta el azon az estén, de nem haragudott az ügyes társra. Ilyenek a «budapesti jámborok».

A poroszok igen jól mulattak a «du Fritzi» meséjén, én pedig megjegértem, hogy «otthon» elmondom ezt a történetet, mint — berlini ujdonságot.

GYÜMÖLCSÖLTŐ BOLDOGASSZONY ÜNNEPÉN.

Ha reggel, este szólal a harangszó,

Eszembe jut az édes pillanat,

Midőn a szende, árva kis leányzó

Suhanni halloft angyal-szárnyakat;

És szól az angyal fényes ködelpelben:

«Oh Mária, tudd meg, hogy szűz szivedben

Fiat fogansz, s Jézus leszen neve, —

Vigasz jön e világra Ó veled!»

Pirúlva szólott, tisztá öntudattal:

«Hogy lenne; férfit nem ismerek?»

De mosolygva válaszolt az angyal:

«Méhed a lélek árnyékozza meg:

Tetszett az Úrnak szűzi tisztaságod.

Kegyelme hát im tegedet megáldott:

Megváltja a világot általad, —

Az Ó fia leszen a te fiad!»

S szól még a mennyben ép e pillanatban
Több angyal is az Isten trónusán,
Óröm riadt az égi csarnokokban
A számtalan szellemek ajakán.
Arany-harangok bűvös dallamától
Zengett a fényes ország messze, távol,
Mint déli szellő álmatag szava
Csendült az első Ave-Mária! ...

Ha reggel, este szól a harangszó,
Eszembe jut az édes pillanat,
Midőn a szende, árva kis leányzó
Suhanni hallott angyal-szárnyakat,
És elmerengve boldog áhitattat,
Úgy érzem, mintha hozzám is egy angyal,
Kiterjesztvén tündöklő szárnyait,
Behozná a mennyország álma! !

Bán Áladár.

KÖDFÁTÝOLKÉPEK.

Irta : *Ompéda György báró.*

A bálteremben.

Bál van a nagykövetnél.

Én ott állok a terem szögletében
és nézem a zsidongást. Pálmák, spa-
nyolfalak kis fülkéket képeznek itt-
amott. Mellettem is. Engem egy kínai
legyező árnyékol, benn beszélgetnek.
Egy férfi és egy hölgy, a mint a hangja
tanúsítja. A báli beszélgetést min-
den indiskréció nélkül meghallgatja
akárki:

— Nem mondom, hogy nem szive-
sen tánczolok, de a kedélyes szóra-
kozásért mindig szívesen abbanha-
gyom.

— Mert én nem elég jól tánczolo-
k talán?

— Ezt a szemrehányást nem érdem-
lem meg, maga tudja jól... Nem min-
den hölgynek merném ezt mondani...
persze a különbség...

— Most megint hizeleg?

— Nem hizeleg. Vagy ön nem
találja, hogy sokkal több fiatal hölgy
tud jól tánczolni, mint jól mulatni.

— Mégis csak hizeleg.

— Magának? Én?

— No akkor jó.

— Én azt hiszem, mi nem szorulunk
az ilyesmire.

— Nem bizony, mi nem.

Szünet. Nagy lélegzet vételek. Azután
a hölgy:

— Ön végkép el akar minket hagyni?
— A kötelesség hív. Anyám beteg és
egyedül van.

— Egyedül?

— Nincs senkije.

— Ön jó gyermek. Erre már sokszor
gondoltam.

— Ön gondolt rá?

— Igen gondoltam.

Megint hosszabb szünet. A férfi szó-
lal meg:

— Van ugyan mellette egy öreg kis-
asszony, és női kéz inkább is való arra.
Mi nem értünk az ápoláshoz. Ha sze-
gény nővérem még élne! Akkor anyám-
nak is jobb volna.

— Meghalt?

— Karácsonykor volt három éve.
Pótolhatatlan marad ő örökre anyámnak,
mert hisz ki tudná pótolni az egyetlen
leányt?

— Nincs igaza... lássa én is ápoltam
atyámat, míg csak rászorult... pedig
akkor még kicsi voltam.

— Hja, ha ön volna anyám körül!
akkor meggyógyulna szegény jó édes
anyám. De hisz ön nem is ösmeri.

— És... ha megösmerkednénk?

Ezt bátoritanul mondotta. Lépés hal-
latszík.

— Akarja ön?

A feleletet nem hallhattam, de más
nem lehetett, mint «igen,» mert a férfi
hévvél mondja:

— Köszönöm, ezerszer köszönöm.

Aztán mintha megcsókolta volna a keztyűjét. Azután kijöttek a fülkéből. Nem néztem meg őket, majd meg tu-

Szinte megjobbultam a beszédjők hatásától. Ezek megérdemlik a boldogságot egy életre. Meg is adja nekik a tiszta szívek atyja!

XIII. Leo pápa.

dom ugyanis. Hanem megszöktem a bálból. A konvencziós érintkezésre nincs több kedvem ez este. Ujjongni szeretnék örömben. Ilyen tiszta két lélek!

Boldogulás.

Lázban fekszik a Károlyka. Az orvosok lemondtak róla. Csak arra várnak, hogy mikor? Remélni nincs mit többé?

Atya ott ül az ágya szélén. A forró kis kezét a magáéba szorítja, arczát arczával fűdi. Az ápolónő az ajtóhoz támaszkodik, aztán nesztelenül kilépked, nehogy megriaszssa a halódó utolsó földi álmát.

Egyedül maradtak apa és fiu.

Az apa gyászruhában ül ott, melyet le nem vetett az anya halála óta. Mozdulatlan, mintha nem is élne.

Elmélkedik, álmodozik a kis fiáról... kinek most még kezét kézben tartja, de kitől megfosztja őt még ma a kérlelhetlen halál.

Lelkében felmerült saját gyermekségének kora; a szenvedések és kínok. Szülői elhaltak; akkor még beszélni sem tudott. Idegenek közt nőtt fel, kik a vagyontalan árvával folyton éreztették, hogy ő csak idegen, hogy nem az övék. Keserű napokat élt akkor. És mikor elvadulva elbushaltam és egyedül kilépett, a nagyvilágba, ott is zaklatta, gyötörte a sors és magára hagyta, mint eddig. Küzdött a létért, a megélhetésért. S végre meggyőzte a sorsot, kincseket csakart ki tőle, de akkor is csak magában maradt.

Most hogy gazdag volt, eljöttek hozzá azok, kik tudni sem akartak róla, mikor szegény volt — de ő elutasította őket és magában maradt.

Végre sugár esett élete sötétjébe. Szeretett. Önála elfeledte, hogy neki a világ csupán rosszat okozott, hogy az emberek őt sosem szerették. Boldog volt, de csak kis időre. Elvesztette a boldogságát, mert nem termett boldogságra. Neje meghalt, de hagyott neki örökölni egy kis fiút, az egyetlen gyermeket, kit most szíve egész hevével szeretett, hisz más senkije sem volt, a kit szeressen.

És most? Ime, éjjel volt egész élete, egy sugár esett abba az is kialszik. És most éjjel legyen megint?

Felriad álmából. Szemei nedvesek. Oda borul a kicsi fiu pánájára:

— Gyermekem! édes gyermekem! maradj nálam, ne hagyd egyedül megint! Légy boldog. Én sosem voltam, de te légy!

A természet megköveteli a magáét. Három éjjel, három nap virrasztott már; mert elaludt. Nem üdítő álom ez, csak zsidbada az agynak álom képekkel teli. A mint előbb ébren végig gondolta elmúlt életét, úgy látja most ugyanazt álmában. De nem ő éli... nem ő... a gyermeke. Mintha feltáruhá előtte a jövő leple, látja a gyermekét és az még százszorta szerencsétlenebb, mint ő. Iszonyu félelem aggodás száll szívébe. Felijed. Reszketeg keze a gyermekhez kap, mintha óvni akarná és kiált:

— Ne, ne *igy!*... **Boldog** légy!

Mi ez? ... eszméletlen van? ... a gyermek keze hideg... jég hideg. Megrzkodik egész valójában. Megfogja a feketé, göndörhaju fejcskét. A szemek le vannak hunyva, a száj félig nyitott. Melle nem mozdul többé.

— Meghalt! kiáltja minden erejéből.

A mellékajtó kitarul hirtelen, az ápolónő rohan be. Mint a megkövült szobor, úgy áll ott, száva nincs, lélekzete elakad, lépni nem mer. Az apa úgy áll ott, mintha tiltaná őt az ágytól.

— A Károlyka meghalt és így van az jól, mondja halkan. Arczán nyoma sincs a fájdalomnak.

— Ne vétkezzék! — dadogja az ápolónő. — Azt hiszi, hogy a fájdalom bontotta meg az apa elméjét.

— Károlyka megboldogult — feleli az nyugodtan. — Az Isten jobb sorsra hívta.

És oda fordult megint a kis halott-hoz:

— Isten veled fiacskám! A viszontlátásra!

Egy orosz gróf följegyzései a bécsi főúri életéről

A Párisban élő Apraxin Dimitri gróf anyja másodikban Esterházy József grófhoz ment nőül, a kinek első neje viszont Metternich Klementin hercegnő, a híres kancellárnak első házasságából származott ieánya volt. Ez a házasság hozta közel rokoni viszonyba az orosz születésű Apraxin grófot az osztrák és magyar főnemesség legelső családjáival, a mely viszony következtében sok józú adomát, nem egy érdekes megfigyelést sikerült följegyeznie a forradalom előtti és utáni évek magasrangu szereplőiről.

Ezek a visszaemlékezések, melyek egy előkelő francia folyóirat hasábjain láttak nemrég napvilágot, ha arra nem számíthatnak is, hogy a történelem nagy eseményeire új fényt derítsenek, mégis érdekes rajzát adják a bécsi főúri szalonok társas életének, mindennapi érintkezésének, egyes tagjai jellemzésének, abban a korban, melynek hosszu időn át Metternich Rikárd herceg magyar születésű szelleműs neje volt a lelke.

Már nagyatyjának, Metternich Kelemen hercegnek harmadik neje, a rendkívül szép és szellemes Zichy Melanie grófnő, élénk, hirtelen modorában szerencsésen egyesítette a magyar véralkottat a bécsi nő fesztelen kedélyességével. Hanyag természetessége, megjegyzéseinek őszinte nyíltsága sokszor zavarba hozta az előkelő társaságot, mely ugyszólva mindennap találkozót adott egymásnak az udvari kancellária fényes termeiben. Egy ízben Flahaut gróf, a francia nagykövet, szolgált célpontjául finom kötekedéseinek, úgy, hogy ez komolyan sérvté érezte magát s panaszt tett a mindenható kancellárnál. De Metternich nem csinált nagy hűhót a dologból, tréfával ütötte el.

— Ugyan mit akar, kedves gróf? Én

megismertem a hercegnét, megszerettem. elvettem, de nem én neveltem.

S ezzel el volt intézve az egész ügy. Sándor Móríc, a híres gavallér, Metternich Leontin férje és Metternich Rikárd hercegné atyja ritkán hiányzott ez összejövetelekről, melyek a magyar és osztrák főnemesség legfényesebb neveit, a diplomáciai kar tagjait s a birodalom legelőkelőbb méltóságait egyesítették.

Egy nagy ebéd után történt, hogy Sándor gróf phaetonján sétakocsizásra hívta a francia követés egyik titkárát. Új pompás négyes fogatát akarta neki bemutatni. A titkár örömmel fogadta a meghívást és Sándor gróf a Práterbe hajtott. Néhány tökéletes bravourral végrehajtott forduló alkalmat adott a francia követési titkárnak, hogy elragadtatással nyilvánítsa a gróf ügyessége fölötti bámulatát, miközben hozzátette:

— Igazán, gróf ur, ön mindenre képes, csak egyre nem, hogy fölfordítson.

— Meg akarja próbálni? — kérdezte mosolyogva Sándor Móríc.

— De hogy volna az lehetséges ilyen egyenes uton?

— Majd meglátja.

S alig mondta ki e szavakat, egy gyors fordulattal a hintó már féloldalt feküdt összetörve. A titkárnak nem történt semmi baja, de Sándor gróf karját törte.

Bámulatos ülése a lovon egy ízben meglehetősen kétértelmű bókra szolgáltatott okot a Práterben egy jelen volt francia részéről, a ki mély hajlongások közt közeledve hozzá, ekkép tolmácsolta elragadtatását:

— Uram, már régóta bámulom szép ülését; igazán el lehet mondani, hogy ön és lova csak egy személy.

Kiseb ebédek végével mintegy csemegéül bemutatták a vendégeknek a

kis Sándor Paulinet is, Metternich Richárd herceg későbbi nejét, a második császárság divatvilágának híres hangadóját, Eugenia császárné bensős barátját. A kis Pauline akkor még csak tíz éves volt, de korát meghaladó érzékelésével, élénk és szellemes ötleteivel már akkor is elbájolta környezetét. Így, mikor a bécsi társaságban csak «Gigerl» néven ismert Reischach Zsigmond báró, a Mária Terézia-rend tulajdonosa, vastagon puderezett rézvörös orrára czélozva mondá: «Mama, a Reischach orra olyan, mint a czukrozott számozca». Ez a Reischach később ellenünk harcolta végig a 49-iki hadjáratot.

Valóságos typusa volt a különöz főúrnaknak a pár évvel ezelőtt elhalt bécsi bankár, Honigstein Vilmos báró is, a kit annak idején mindenki ismert az utcáról, színházakból és szalonokból. A szokott órában mindig ott lehetett őt látni a börze-épület egyik ablakánál, kezében tartva tárczáját s jegyezgetve a megbízásokat. Egyik eredetisége volt, hogy soha, a legnagyobb hidegben sem vett magára felöltöt. Monoklivál s melléig lecsüngő feketére festett pofaszakállal lehetett látni ide s tova szaladgálni Bécs utcáin. Palotájában egy halottas szoba volt berendezve, saját koporsójával, melyet előre elkészíttetett magának s nem ritkán benne is hált, meggyújtván a koporsó körül elhelyezett kandelabereket.

Honigstein igen nagy kort ért el s élete utolsó éveiben egy piczi kis ponytvett magának, melynek ha hátára ült, lábai a földet érték, nagy multságára a jó bécsieknek, kik jól ismerték a báró különözködéseit. Sokat tartott arra, hogy a főúrnak magukhoz valónak tartásuk, s egy előkelő főúri üdvözlétért, egy magánosnő mosolyáért kész lett volna minden áldozatra. Végrendeletében is kitűnik az arisztokratákhoz való hajlamai. E. E. grófnőnek 100,000 forintot hagyott;

Z. grófnőnek, született M. hercegnőnek pedig 40,000 forintot. Ez utóbbi azonban nem fogadta el. Ellenben sógorának, Russel nyugalmazott őrnagynak azt kívánta végrendeletkezésében, hogy «vigye el az ördög», — magáról pedig úgy rendelkezett, hogy a koporsóját négy tüzes paripa ügetve vigye a temetőbe.

De térjünk vissza Sándor Paulához, Metternich hercegnőhöz, a kinek sajátosság egyéniségéről annyi tréfa kering a párisi és bécsi főúri világban. Élcei, ötletei, csipkedései hosszú időn át tartottak derűtségben a legfeszesebb körökben, de szeretetreméltósága mindig le tudta fegyverezni még azokat is, a kik elmés megszólásait magukra vonták. Ő fedezte föl a híres párisi nőszabót, Worthot is és a császárság fénykorában adott báljai, estélyei híresek voltak fényűzéséről s színparkázó szellemességéről. Metternich Paula, mint a társaság elkényeztetett kedvence, nem kimélte még a legmagasabb udvari köröket sem, a hol rakoncátlan szelleme szuró, de mindig szeretetreméltó nyilatkozásait szívesen megbocsátották.

Számos jellemző adomát elevenít föl Apraxin gróf az osztrák és magyar főnemesség társas életéből. De a legmulatságosabb az, a mit mint Batthyány Arthur gróf sógora, ennek vasmegeyei rakicsáni kastélyában hallott, mely szomszédos a stájer Brünneseevel, a néhai Chambord gróf anyja, Berry hercegnő volt birtokával. Tudva van, hogy Berry hercegnő második férje Lucchesi Palli nápolyi herceg volt ki állandóan Brünneseeben lakott. A hercegnő udvartartása tiszta legitimistákból állott és Laroche volt első kamarása, főlovászmestere pedig egy O'Heguerty nevű szerföltött szórakozott ember.

Épen ebédre csöngettek a brünneesi kastélyban, mikor O'Heguerty kopogtatott szomszédja, Laroche ajtaján, s belépve szobájába, azon kezdte, hogy

szemrehányásokkal halmozta el pontatlanságáért.

— Megint késik, — szólt, — pedig tudja, hogy Madame mennyire megkívánja, hogy mindenki együtt legyen a szalonban, mielőtt ő ott megjelenik.

De Laroche tetőtől-talpig végigmérve társát, így vágott vissza: Jól tenné ön, ha előbb maga hozná rendbe öltözetét, mielőtt engem sürgetne.

— Tréfál ön? — kérdi O'Heguerty — hiszen én tökéletesen kész vagyok.

Akkor néz végig magán s látja, hogy a fehér nyakkendő s a fekete frakk rajta van ugyan, de mellényét elfeledte magára venni s cipő helyett papucs van a lábán.

Ez a kis szórakozottság elgondolhatólag nem csekély mulatság anyagát vitte bele a brünnsee-i élet egyhanguságába.

KAFFEREK.

Egy amerikai utazó, a ki bejárta az európai népek afrikai gyarmatait, érdekesen írja le a portugál gyarmati viszonyokat, különösen a benszülött zulu-kafferek föltünőbb szokásait.

A kikötőben — beszél a utazó — százával hemzsegték az erős termetű és nagy szemű zuluk. Egy hajóról több ezer nagy gerendát raktak ki a partra. Munka közben jókedvűen daloltak. A mint harminczan-negyvenen magasra emeltek egy-egy hatalmas szálfát, látszott, hogy énekük ritmusa összefügg a munka közben végzett mozdulataikkal: a nóta egy bizonyos helyére érve, fölkapták a gerendát, fölemelték, vállukra kapták és taktusra lépve vitték a többi közé. Minden mozdulatuk olyan volt, mint a fiatal athlétáké, nevetgéltek, kiáltottak, mint a játszó gyermekek. A nehéz napi munka cseppet se volt terhükre, kedvük volt még tréfálkozni, énekelgetni is hozzá. Az amerikai munkafelügyelő kérésünkre kiszólitott egyet közülök, a ki mintegy vezérszerpet játszott köztük s fölszólitotta, hogy a tizenegy órai ebéd után meg akarjuk nézni a táncukat.

S déltájban csakugyan sorban fölállottak a napfényben, a homokos parton s egyszerre elkezdtek mindnyájan énekelni, lábukat ütögetni, mindegyik a kezükben tartott kis pálczákat összevernü.

Eleinte olyanok voltak mozdulataik, mint mikor az ifjuság végez gyakorlatokat a tanórán, de néhány percz múlva izgalombá jöttek, szemeket forgatták, tagjaik rángatóztak s énekük vad, szenvedélyes lett. Valaki új nótát kezdett a sorban, kiugrott egy meztelen zulu, összevissza vagdalózott a két pálczájával, megint új nótába kapott, melynek végső sorait fölkapták a többiek, dobogtak lábaikkal s valamennyien dühös szemekkel néztek a közbül levőt. Ez háboruról énekelt s egy zulu-főnök szerepét játszotta, nagyokat ugrálva a levegőben a nóta taktusa szerint. Néha beleugrott a sekély vízbe, majd ki a partra, a homokba, előre ugrott, mintha valakit megtámadna, míg végre kimerülten visszaesett társai közé. Az ének tovább tartott, csakhamar újabb táncos ugrott elő nagy üdvkiáltások közben. Ez a második táncos komikus volt s nagy nevetést keltett különös mozdulataival. Mikor ez is kifáradt, megint új táncos ugrott középre és azután megint másik: mindegyik valami szerepet játszott s ügyességéhez szabott tetszésnyilvánításokkal fogadták. Nagyon érdekes volt énekeik változatosága, melyeket erős, tiszta hangon adtak elő, sok tekintetben emlékeztetve az orosz katonák menet közben énekelt dalaira. Kissé nyers, érdes nóták voltak de sohasem fülsértők.

Mikor a jobb táncosok mind kifáradtak, a vezetők az egész csapatot két részre osztották, mintegy száz lépésnyire egymástól. Most még hevesebb táncz, a haditáncz kezdődött. Olyan tüzzel és szenvedélyvel vett részt benne mindenki, mintha valóságos harc lett volna. Nagy haragot, gyűlöletet mutatva mentek egymásnak, nagyokat ugrálva rémitgették egymást, bősziült harci kiáltásokban törtek ki. Akárcsak az igazi csatában, jobbra-balra hullottak a földre, erősen odavágva magukat, mint az el-esettek és sebesültek. Az egyik párt vezére kihivta külön harczra a másikat s valóságos párbajt vívtak ketten a pálczáikkal. A szemük csak úgy lángolt, a hab kiverte ajkukat, tagjaikat forgatták, iszonyukat kurjongatva. Így tartott a vad táncz, a míg mind ki nem fáradtak. Az egész multság alatt nem volt egy sem, a ki rosszakaratból ütötte volna meg a másikat s nem volt egy sem, a

ki haragudott volna a kapott ütésért. Pedig úgy összeütötték néha a fejüket, hogy csak úgy kongott bele.

Mikor aztán már eléggé kifáradtak, abbahagyták a multságot, nagyokat nevetve a daganatokon, melyeket egymás testén fölfedeztek. A táncz után még vívási tudományukat is bemutatták, mely igen érdekesen tanuskodott testi ügyességükről és gyakorlottságukról.

A zulukat általában igen csöndes, jókedvű, gyermekies népnek mondja az amerikai utazó. A portugálok nagyon keményen bánnak velük s e miatt többször föllázdadtak, nagy vérengzéseket követve el hódítóikon, de béke idején épen nem lehet őket csendháborítóknak és zavargóknak mondani. A kis termetű portugál katonák az ő óriás termetükhöz képest valóságos törpék, de azért ők szó nélkül engedelmeskednek nekik. Ujabb időben lázongásaik is ritkábbak s 1896 óta nem is volt velük nagyobb baj.

MOZAIK

EGY LEÁNYHOZ.

Bolygó szivem álmოდozva
Szent hitével messze vágyott . . .
Fejlendező szép reménynyel
Néztem a világon széjjel
S kerestem a boldogságot.

Majd reményim messze tüntén
Bús romok közt elbolyongva,
Csak kerestem, kinban égve,
S néztem szét a messzeségbe:
Üdvöm útja merre volna?

Szép reményim, sóvár vágyam
Szerteoszlott lassan-lassan,
Azt hittem, hogy meg nem fejtí
Ezt a bántó titkot semmi . . .
Fáradt lettem nagy utamban.

S mily könnyen megtudtam, hogy van
Boldogság e földi éltém . . .
A mióta itt mellefted
Szép szemedben tisztá lelked
Ragyogását nézem, nézem.

Pápay Bajos.

VIRAGOK.

Egy szál buzavirág
Akadt a kezembe,
Szép kék szemed jutott arról
Édes, az eszembe.

Egy szál piros rózsza
Akadt a kezembe,
Ajkad, orczád jutott arról
Édes, az eszembe.

Egy szál harangvirág
Akadt a kezembe,
Csengő hangod jutott arról
Édes, az eszembe.

Sarkantyuvirág is
Akadt a kezembe,
. . . Egy huszártiszt jutott arról,
Hűtlen, az eszembe. Végváry Ferencz.

NE JUSSAK ÉN AZ ESZEDBE.

Ne jussak én az eszedbe;
A mig eged derült, fiszta, —
Mintha nem is láttál volna
Ne gondolj rám soha vissza!

Mig örömek karja ringat,
Mig egy édes álmod léssen;
Ne gondolj rám addig soha!
Feledj engem el egészen.

De ha szemed könyfől ragyog.
Ha szivedre száll a bánat:
Gondolj rám!... én veled vagyok
Ott lakik a lelkem nálad!

Soós lajos.

DAL.

Mit ér a tűz, mit ér a láng,
Ha csak az én szivemben ég?
Mit ér a dal a szárnyaló,
Ha mestere — feledve rég?!

Mit ér a fény, a napsugár,
A föld, a hold, a csillagok?
Tudom, egyik sem az enyém
És egyik sem nekem ragyog!

Mit ér, mit ér az életünk,
Ha lánczra vert rabok vagyunk,
S hová szivünk csapongva vágy...
Az ég felé nem szállhatunk...

Ambrozovics Dezső.

A GYÁSZ SKÁLÁJA.

Francziából: B. A.

C.

Igen tisztelt Uram! Hálásan fogadom a részvét őszinte szavait, melyeket nagy bánatomban hozzám intézett, de én most csak a bánatát vagyok. Reám nézve a külvilág nem létezik többé, az én kötelességem nem lehet más, mint hogy teljesen beletemetkezzem felejthetetlen férjem emlékébe. Ez, ez az én egyetlen vágyam.

Jövöm szimbóluma az özvegyi gyászfátyol és a fekete köntös, melynél feketébb sötétebb az én szivem világa.

Mindezek ellenére és ismételve köszönöm benső, együttérző jóindulatát.

Kiváló tisztelettel.

Juliette Delacour Lorms.

D.

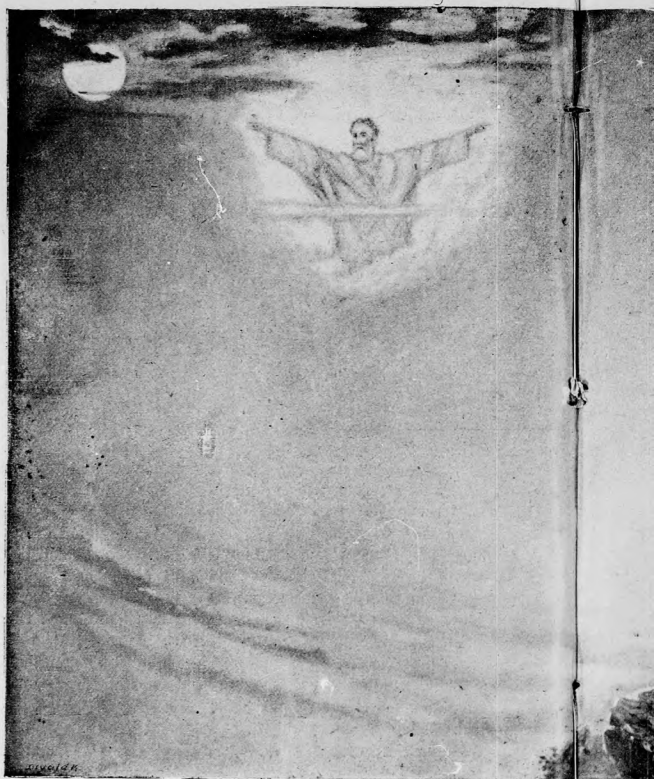
Tisztelt Uram! Nem! Bármennyire is megtisztelő rám nézve az a jó indulat,

melylyel zárkóztott magányomban fölkeresni óhajt, nem tehetek eleget kívánságának. Életem drága halottam emléké. Távol áll tőlem, hogy követ hajtsak azokra az asszonyokra, kik világias gondolatokban még örömet tudnak találni, de én, hála az égnek, nem tartozom közéjük. Minden fáradsága tehát kárba vész. Az élet nem termel nekem több bimbót, virágot, mint a miket felejthetetlen férjem sírjára ültetek.

Juliette Delacour Lorms.

E.

Tisztelt barátom! Ön minden tiltakozásom ellenére látni akar engem. Legyen meggyőződve, hogy hiv barátságá meghat engem. Mégis arra kérem, hogy ne kívánja ezt tőlem. Hiabavaló ugy is. Én teljesen értse meg jól, teljesen viszsza vonultam attól a világtól, melyben

A végtelenség.

A végtelenség.

pompáztam, míg férjem élt. Mert annak most már vége. Nem is találna ön nálam egyebet könnyeknél, mejyeket semmi vigasztaló szóra sem tudnék visszafojtani. Az ön helye, kedves barátom, az örömök világa, enyém a bánat hona. Ne kívánjon ön az én gyászos körömbé hatolni, azt tanácsolja önnek őszinte hivatás:

Juliette Delacour L.

F.

Kedves barátom! Nohát, ha nem tud lemondani, hát jöjjön. Nem a kitartása győzött meg, hanem az okai. Talán igaza van. Talán úgy kellene lenni, a mint ön mondja. Tehát jöjjön. De ne feledje, hogy örömet, szórakozást mulattatást nem talál itt, hanem csupán csak emléket a legjobb férjnek, a kit ön is évek óta ismert és jó barátjaként becsült. Ó miatta látom önt szívesen, igen szívesen.

Juliette Delacour.

G.

Kedves jó barátom! Igen, magának volt igaza. Az ön látogatása jól esett megtört szívemnek. Bánatomban ez volt az első jóleső vigasz. Az a tudat, hogy van egy barátom, ki bánatomat gmeérti, megosztja. Oh jöjjön el máskor is, jöjjön el sokszor, hogy sokszor és sokat beszélhessek önnel róla, az én drága halottamról! De ne! ne jöjjön ön ide. Ne pazarolja fiatal élete üde perceit a borzalom és gyász rabnőjére. Maradjon el, maradjon el!

Juliette D. L.

A.

Drága barátom! Hogyan? Igazán akarja? Hozzákötné életét egy asszonyéhoz, kinek szívéből örökre kihalt az öröm, az életkedv? Magához venne egy asszonyt, ki években nem, de bánatában egészen megöregedett? Igazán akarja ezt? Oh Louis! ez nemes, ez nagy gondolat. De én — nem fogadom el. Legyünk őszinték — ön áldozatot

hozna ezzel. Önmagát adná áldozatul, hogy engem az életnek visszaadjon. És engem is úgy vonz, vonz néha az élet, nem tagadhatom. De mégse fogadom el, kedves Lajos. Vegye vissza kérésvát, melyet csak a részvét adott ajkára. Részvétből ne kívánjon engem. Csak ezt ne. Azért hagyjon el engem, hagyjon el, míg ideje van. De legyen meggyőződve, hogy elválásunk után is férjem után mindig első helyen fogom őrizni emléket szívémben.

Juliette.

H.

Szerelmesem! Még három hónap. Három végtelen hosszú hónap, és csak aztán leszek a tied örökre. Oh Louis! be kell nekünk ezt várunk? Nem kelhetnénk mi egybe künn' Angliában, vagy nem tudom én hol, a hol könnyebben megy az ilyesmik?

De ne... mit is beszéltém?... nem... nem... Hadd üritsem ki fenékig az özvegyiség keserű kelyhét. Meghajlom a társasági szabályok vasigája alatt, melyek ezt követelik. De nehezemre esik... nagyon nehezemre... ah, ha tőlem függne...

De különben, minek türelmetlenkedem? Hisz itt vagy nálam mindennap és én olyan boldog vagyok. Minek is hatolnánk rohanva a paradicsomba, mikor a küszöbön állni ilyen édes, ilyen jó.

Ezer és ezer csókkal.

Julietted.

C.

*Louis Chelardmond
Juliette Delacour
jegyecsek.*

A boldogság nem a dicsőségben, nem is a vagyonban, sőt a lángészben sem rejlik — első sorban a lelkiismeret boldogit.

*

Remekművet készíteni bajos. De ha könnyű volna, mindenki azt csinálna s nem volna többé remek.

LINGG HERMANN ÚJABB KÖLTEMÉNYEIBŐL.*

VÉGZET.

A balsors mellett egyre-másra
Közönnyel elmegyünk,
S az elfojtott panasz jajára
Nem hallgat résztvevőn fülünk.

De a könyör mit érne?
Égy lépés kell csupán
S polypként az örvénybe
Pánthat maga után.

A VIHAR UTÁN.

A vihar elvonultán
Tajtékszik még a hab,
Vadul forr még a hullám,
De nyájas már a nap.

Vihar-dult volt az életem,
S hogy itt az alkonyat,
Ép oly nyájas fényben
Hamvad ki, mint e nap.

Olykor egy-egy moraj szól
A tón, de rája már
Rózsákból font füzért szór
Az esti fény sugarát.

Luby Sándor

KÉPEINK

XIII. Leó pápa. Az egyház tizenkilencszázadik, a magyar katholicizmus ezereedik évében töltte be márczius 2-án **XIII. Leó** életének kilenczvenedik évét, melyből 24 évet ül az erkölcsi világ legfelsőbb földi polczán, a pápai trónon. Magasra fölemelt székéből nézi a forrongó embervilágot. Magasból nézni nagy töke annak, a ki látni tud. **XIII. Leó** az abszolút istenes élet utján oda jutott, hogy mindabból, a mit lát, le tudja vonni a jövőt és prófétai ihlettséggel készíti elő a világtársadalom restaurációját. A békének a méltányosságnak nincs buzgóbb apostola, a szociális nyomor enyhítésének nincs odaadóbb munkása, mint az agg egyházfő és ez az, a mi szavának súlyt, tudásának hitet biztosít, még azok előtt is, kiket nem a gyermeki tisztelet és alattvalói kötelék fűz gondviselészerű személyéhez.

A végtelenség. Heverdle Ferencz nagy és szép gondolatot vetett vásznára ebben a képben. Barátának ábrázolt lélek tűnődik a végtelenségen. Gondolatához alapot és zsinort a szent könyv ad, az élet könyve. Tekintete a messzeségbe téved, mignem

fölleli célját: az örök Istent, a ki kezdete a végnek, vége a kezdetnek, a ki önmagában a minden, a kin kívül nincs semmi. — Fáradhatlan munkás tanár, a művészi fölfogásnak sokaknál alapvetője, a tiszta, nemes fölfogás megtestesítője, Heverdle Ferencz ma már nyugalomban él. Hiszszük, hogy nem egy szép vázlatát fogja a nyugalom perceiben kidolgozni és így sok szép és becses alkotással gazdagítani a magyar művészet tárlatait.

Názáret. «Isten elküldé Gábor főangyal Názáretbe». A kereszténység hajnala itt támadt. Itt született és élt, a szent Szűz, kit egyszerűségéből a legfőbb méltóságra választott ki az Irgalom, hogy anyja legyen az Istenembernek. Az Ige itt öltött testet. A hívő, keresztény ember mindig bensőbb tisztelettel tekintett e kicsiny falucska felé. Csodás utja a gondviselésnek! A kis falu bár kincsesháza a kereszténység szebb eszméinek, folyton buzgó forrása a hitnek, jelentéktelen falucska ma is. Mintha ujjal mutatná Isten benne az igazak, a választottak sorsát; az emberiség nem emeli föl őket. Boldog Názáret!

* E napokban ünnepelték a jeles német költőnek 80-ik születésnapját.

☞ MŰVÉSZET ☞

Bemutató előadások.

Mary. Bosnyák Zoltán három felvonásos színművéről röviden már megemlékeztünk. Igaz, nagy és zajos sikere nem volt, de egy tehetséges, izmos drámaíró ismertünk meg benne s ez készlet arra, hogy ne térjünk egyszerűen napirendre fölötte, hanem ismertessük, annál is inkább, mert szerzőjétől még sokat várhatunk.

Ányos Mary, a hősnő, szegénysorsból küzdötte föl magát istenadta tehetségével az első színésznők közé. Radák Iván volt, a ki pénzzel és befolyásával segítette őt erre a polczra, azért, hogy később jogot szerezzen a leány teljes bírhatására. De Mary becsületet maradt a milliomos minden üldözése mellett. Dicsőségének tetőpontján igaz, forró szerelem gyulad szívében Karel György képviselő iránt, kinek kedvéért meg fog válni a szinpadtól. Már eljegyzésüket ünneplik, mikor újra megmozdul Radák ördögi alakja s két héttel az esküvő előtt követeli Marytól becsületét. Ekkor jelenik meg Karel s érthetetlenül mindent elhíz a rágalomnak. Tiszta, ártatlan, hű jegyesét esküi, könyörgései daczára ellöki magától s veszekedett haragjában boszut esküszik Radák ellen. A szerencsétlen leány ártatlanságát maga a megrontója, Radák bizonyítja be, midőn halálosan megsebesülve a Karellal vívott párbajban, Mary szobájába vitéti magát s ott kinlódva, nyűszörögve esd Mary bocsánatáért. Karel is megtörve könyörgi vissza Mary szerelmét, de a megölt lélek nem szerethet többé. Megmarad vágyai, álmai helyénél, a szinpadon.

A közönség nem fogadta el a lehetetlen darabot, a visszataszító, undok Radákat; a bárgyu és abszurdummal határos jellemű Karel. Hiszen ilyen férfi, ilyen szerelem, ilyen megoldás képtelenség. Ki bűnhődik itt? Mary az ártatlan leány, míg lélkének gyilkosa egyszerűen letünik a színről.

Ugy látjuk, Bosnyák iránydarabot akart írni a színésznők védelmére. Helyes; az a

kevés igazi nő közöttük valóban megérdemli és elvárhatja a védelmet, a mindent feketén látó világ ellen, mely élé Bosnyák darabja hatalmas vädként emelkedik.

A darab egyetlen szép és elfogadható alakját Török Irma asszony játszotta hatalmas, megrázó erővel. Mihályfy (Karel), Gyenes (Radák) s a többi szereplők is megtettek minden lehető és nem rajtuk mult, hogy a közönség csak szórványosan adózzott elismeréssel a szerzőnek.

Kis márkíné. Meilhac és Halévy három felvonásos vígjátéka, első előadása a Nemzeti színházban márczius 9-én. A jól ismert francia társaság egy nálunk eddig ismeretlen, de azért jó régi darabja. Bár a premiére közönsége sokat kacagott, mulatott az apróságon, még sem fogadta el. A vígjáték meséje csaknem az együgyűségig egyszerű, naiv, a mit nem feledtetnek a pompás, szellemes ötletek, melyeket Adorján Sándor jobb ügyhöz méltó fáradsággal és sikerrel magyarított.

Megelőzőleg fölelevenítették Banville bájos, poétikus apróságát «Gringoire»-t. Már tisztes nagyanyáink mulattak rajta s hogy most is tetszett, az igazolja a költők világgal egyidős vigaszát: Nevem főnmarad!

Pajkos férjek. Georges Foydeau-nak egy régi francia bohózatát Mihályfy József lefordította és a Vígyszínház előadta márczius 9-én. Malicziózus egy kis társaság az a vígszínházi igazgatóság! A *Pajkos férjek*-et mindenki a Napoleon öcsém transfigurációjának hinné, ha nem tudnók róla, hogy az a régibb. A bemutatón Haraszthy játéka tetszett, ellenben a pajkos férjek és ezeknek rendületlen hűségűi, majd megint elszántan hűtellen feleségei, épen ugy Redilon, a hülyeségig szerelmes bonvivant felesége nem tetszettek. Már t. i. nekünk lenn a földszinten. A karzat viharos tapsát azonban föl kell említenünk. A «Pajkos férjek» meséjét csak jó ebéd után és csupán férfítársaságban mondhatnám el.

Kleopátra. A Magyar színház legutóbbi újdonsága, először játszották márczius 6-án.

Irta és zenéjét szerzette Verő György; ismertebb már a neve, semhogy új darabjának fertálysikere árthatna neki. Mert mi türes-tagadás, a közönség csak a nagy vendégművésznő — Ábrányiné-Wein Margit asszony — kedvéért fogadta úgy-ahogy az operettet. A czimbéli Kleopátra nem az ókori istenasszony, hanem a Cassia grófok családi ékszere, melynek titokzatos eltűnése és megkerülése körül forog a darab vékonyka meséje. A gyémánt «a kis özeveg» Cassia grófnétól tűnt el, ki unokaöccsére, Valér grófra (Ráthonyi) gyanakszik. Furfangosan vissza is szerzi tőle, bár az ifjú grófhoz is csak harmadik, sőt negyedik kézből jutott. Mint olvasóink sejtik, végül fő- és mellékszereplők közt hegyen-völgyön lakodalom s a függöny legördül. Bár nem vagyunk orákulum, nem jósolunk az ujdonságnak hosszú életet.

Flórika szerelme. Moldován Gergely népszínművét 5-én mutatta be a kolozsvári színházban. A darab a román havasi népeletről merített tárgyú s a közönség igen szívesen fogadta és az eddigi előadásokon zajos sikert aratott. Veras.

Hírek. Koldus és Királyfi cimen Sziklai Kornél, a Magyar színház ismert komikusa, Mark Twain ilyen című regényéből operettet irt, melyhez a zenét is maga szerzte. A darab próbáit már meg is kezdték. — A Vigszínház legközelebb színrehozza Zangrill amerikai író Európaszerte ismert darabját «A Ghetó gyermekei»-t s a bemutató előadást még májusban, vagy június elején megtartják. — Géczy István két eredeti darabja kerül nemskóra színre. Az első «Az anyaföld» népdráma, már néhány hét múlva a Magyar színházban; a másik «A mit az erdő beszél» pedig a Népszínházban.

A műcsarnokból. Napokban nyílt meg a nemrégiben elhunyt fenkölt lelkű Nemess grófné műveiből rendezett kiállítás, melyen a művésznő hagyatékából körülbelül 300 darab olajfestményt, rajzot, vázlatot állítottak ki. Minden egyes darab magán viseli az igazi művészkezelés nyomát s azonnal meggyőződik a látogató, hogy istenadta tehet-

ség munkáival áll szemben, de a kibén sajnos, nem volt meg a nagy piktorok fötulajdonsága, az eredetiség s nem is végzett kellő tanulmányokat. A művészetén rajongó szeretettel csüngött, a mit az is bizonyít, hogy a világhírű mestereket nem mint követendő, hanem másolandó példának állította maga elé. Így képein látjuk, hogy utánozta Velazquezet, Rubenst, Van Dykot, Munkácsyt stb. Különösen sikerültek keleti tárgyú képei és arcképei. Utóbbiak közül Deák Ferenczét Pestvármegyének, Csáky Albin grófét a történelmi arcképcsarnoknak, Perczel Béláét a képviselőháznak ajándékozta.

Végrendelete is a nemeslelkű amatourre vall. Huszezer koronát hagyott szegény művészek fösegélyezésére, képei, vázlatai, rajzai legjavát a Nemzeti Múzeumnak hagyományozta. A kiállítást közéletünk előkelőségei már eddig is nagy számban látogatták meg.

Ugy halljuk, a párisi világkiállításra szánt magyar képtárlatot előbb a Műcsarnokban is bemutatják a nagyközönségnek, mint a múltkoriban az Iparművészeti Múzeumban tettek a huszárteremmel és a műipari tárgyakkal. Értesültünk, hogy ezt is díj-talanul tartják nyitva a publikum számára.

Bodor.

Kolozsvár kincse. Fadrusz János mesteri alkotása, Mátyás király lovasszobra már teljesen elkészült; alkalmasint augusztus-szeptemberben leplezik le Kolozsvárott országos ünnep keretében.

Fotosculptura. Igen érdekes találmányt mutatott be Berlinben ezélt két héttel Selke Vilmos: egy módszert, a melylyel fotografiai uton arcképdomborművet lehet előállítani. Ezzel a problémával már régóta foglalkoznak a szakemberek, míg végre Selke berlini fotográfus fötalálta a nyitját. Az eljárás a következő:

A modellt egy mozgófényképező-gép elé állítják, még pedig úgy, hogy fejének és testének felét minden oldalról egyenletesen és erősen megvilágítják, a másik fele élesen határolt árnyékban van. Az árnyékok egy, a fotografáló-gép felé mozgó vastag

deszkakerettel vetítik. A mozgófényképező gép, mely másodpercenként legalább 80 fővételt ad, tudvalevőleg úgy van berendezve, hogy a lencse mögött egy készülék fényérzékeny celluloid-lemezt húz végig. Ennek a lemeznek forgató-készülékével szoros összefüggésben van az árnyékot vető deszkakeret, a mely oly gyorsan halad előre, hogy végre is az egész modellt árnyékba veti. Minden milliméternyi előrehaladása kisebbiti a modellt látható részét és így a gép is mindig kisebb fényképet rögzít meg.

Ez az egész eljárás egy másodpercig tart. Az így előállított kicsiny fényképeket a kívánt nagyságban megnagyobbítják, vékony kartonlemezekre lemásolják és ezekből kivágják a silhouetteket. A kartonlemezeket sorrendben egymásra rakják és ezzel kész a dombormű negatív mintája. Az egyes lemezek közti csekély eltérést viaszszal egyenlítik ki. Ha azután ebbe a formába gipszet öntenek, megkapják a domborművet, mely olyan, mintha a szobrász keze alól került volna ki.

A Szépművészeti Múzeum. A kultuszminiszteriumban a minap értekezletet tartottak a Szépművészeti Múzeum ügyében. A múzeum építési tudvalevően ebben az esztendőben elkezdik. Az új tervezet szerint 5 millió koronába fog kerülni a Szépművészeti Múzeum palotája, hatalmas, gyönyörű palota lesz, büszkesége a magyar építőművészetnek, gyönyörű dísz a székesfővárosnak. És e gyönyörű épület csarnokának tartalma a művészetek fejlődését festi le az őskortól a mai napig. Nem is kell sok fantázia ahhoz, hogy elképzeljük azt a gyönyörű gyűjteményt, mely az Andrássy-ut végén emelkedő csarnokban fog helyet foglalni s igazat adunk Wlassics miniszternek, a ki azt jelzi, hogy e múzeumnak csodájára fog járni az egész kelet és a nyugat is elfőn csodálni, hogy ilyen remek Szépművészeti Múzeum található itt a nyugat határán a kelet leg-

kezetén. Főlmért az a terv, hogy a Szépművészeti Múzeum és a vele szomszéd Múcsarnok előtt nagyobbabszámú parkokat létesítsenek. E parkokban 3—3, összesen hat darab történelmi tárgyu szobrot állítanak föl. Egyesek az értekezleten azt indítványozták, hogy a parkokban azokat a király által adományozott szobrokat állítsák föl, a melyeket az Andrássy-uti köröndben akarnak elhelyezni. Ezt az indítványt azonban nem fogadták el.

A Képzőművészeti Társulat vidéki kiállításai. A Képzőművészeti Társulat választmánya legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy erőlyesen kezébe veszi a vidéki kiállítások ügyét és mindent el fog követni arra, hogy a magyar művészetet, fejlettségének mai színvonalán bemutassa a nagyobb vidéki városok közönségének. A kiállítások rendezésében az igazgatóság egy most készült tervezet alapján fog eljárni, a melynek alap gondolata az, hogy a vidék ugyanazokat a kiállításokat láthassa, a melyeket a budapesti közönség. Ennek révén a vidéki közönség abba a helyzetbe jut, hogy a budapesti múcsarnoki kiállításokat a maguk egészében élvezheti. A társulat a nagyobb vidék városokban, tagjaiból helyi bizottságokat fog szervezni, a melyek a tárlatok létrehozásának a támogatására lesznek hivatva. Azokban a városokban, amelyekben önálló képzőművészeti társulatok vagy egyesületek vannak, a kiállításokat az illető társulatok fogják rendezni és a Képzőművészeti Társulat csak az anyag beszerzésében segítkezik nekik.

Az ifjusági előadások. A Nemzeti Színház tudvalevőleg elhatározta, hogy havonként két olesó áru délutáni előadást rendez az egyetemi ifjuság számára. Most már létrejött a megállapodás is, mely szerint az egyetemi ifjuság épp olyan kedvezményekben részesül, mint a középiskolai tanulók. A program összeállításánál mindenkor főfigyelemmel lesznek az ifjuság óhajátára.

MINDENFÉLE

Divat és politika.

A politika szorosan egybeforrt a divattal, sőt igen gyakran kőbön szálón függ vele.

A divattal, melyet ifju, kedves, szeszélyes istennőnek, zsarnok, de szivesen túrt királynőnek mondanak a hölgyek és szabók;

a divattal, melyet emberemlékezet óta gonosz lénynek, a kevélység ördögének mondanak a moralisták; melyről Hartman Lajos, a tizenhatodik század fenomenálisan tudós erkölcs-kritikusa azt mondta, hogy telve van fondorlattal és romlást lehel a hiveire, hogy megmételje őket «cum morbo animi complicato», a mit a magyar ember úgy mondana kereken, hogy elszedi az eszöket.

A jámbor tudóst «az ujmódi faconok és minták» boszantották és a folytonos változatok, akár csak ma élne! De fölpanaszolja azt is, hogy «az asszonyok nem elégszenek meg a testük arányaival, a miképen azt a jó Isten beosztotta, hanem természetellenesen fűzik, gyűrlik, idomítják a testüket, hogy vagy többnek, vagy kevesebbnek lássék, mint a minő tényleg».

No, akár csak ma mondaná!

A divat ördöge nagyon következetes szellem. Csakhogy éppen a következetlenségben következetes. Mindig újít; tehát mindig rombol is. Uralomravágyó és kiméletlen öreg ember, de mégis bohó fiú, a ki csak a mával törődik, továbbra sohasem gondol, akár csak az ég madarai. Azt az egyet — úgy látszik — «kitapasztalta», hogy szeszélyes emberek mindig lesznek a föld hátán és így az ő tábora, ha néha fogy is, de teljesen el nem széd soha.

Keresztapjával, a politikával, ezzel a másikkal, de mindig elővigyázó, körültekintő, óvatos, számító, ördögös zsarnokkal a legbensőbb konnaxióban él, noha sokszor úgy látszott, hogy hadakoznak. De mindig csak látszott.

Hol komolyan, hol kaczagva találkoznak. Komolyan akkor, mikor valamely eszme abszolút érvényre jut a politikában és ezt külsőleg is ki kell fejezni. Ilyenkor a divat szolgál a politikának. Kaczagtató akkor a barátságuk, mikor valamely divatdarab fölött összevesznek az államgépezet nagy tűzesterei és törvény születik a veszedékből, mely a divatra tör.

Igy törték például a tizenötödik század végén a hegyesorru cipőre. Tanácskoztak, tilalmaztak, büntetéssel fenyegettek; még

a római kuria is nyilatkozott a kérdésben és átkot mondott a hosszú, hegyesorru cipőre, illetve pártolóikra.

Mulatságos színjátéka a politikának az allonge-paróka története is.

Néhány mulatni vágyó párisi arszlán ilyen parókat vett a fejére és úgy ment XIV. Lajos, a napkirály udvari estélyére. Azt hitték, hogy mulatni fognak rajtuk. De csalódtak. Az unatkozó udvarnokok összedugták a fejüket, ankétot tartottak és végre kimondták, hogy az allonge-paróka — udvarképes, — sőt, mi több, kötelező. És még aznap este allonge-paróka jelent meg udvarában a napkirály és azonnal ki is nevezett 24 udvari parókakészítőt, főruházván őket a «király szolgálói» magas címével. Másodnapra már volt parókaczeh is Párisban a király védnöksége alatt.

Gyorsfutárok vitték a hirt az európai udvaroknak. Valamennyi követte a napkirály példáját.

Ő volt akkor a divat királya is. Csak a strassburgiak, kiknek falain belül udvart senki sem tartott, maradtak meg ó-német divatjuk mellett. És e miatt nem tudott a napkirály aludni.

Nem is nyugodott addig, míg Strassburgot meg nem hódította.

A vér még meg sem száradt a falakon, már kihirdették a király nagy parancsát, mely fej- és jószágvesztés terhe alatt kötelezővé teszi a francia divatot az elszáziakra is.

Szegény Strassburgiak! Száz és egy-néhány évvel rá megint vérük árán vettek új divatot. Mint konzervatív nép, hiven megtartották a napkirály divatját annak halála után is. Mikor azután a francia konvent 1793-ban irtóháborút indított minden ellen, a mi idegen, ráirt a nagypipájú, de kevés dohányú konvent a strassburgiakra, hogy ne merészeljenek tovább is «német» módra parókat viselni, hanem fésüljék rövidre nyírott hajukat «ősi francia szokás szerint», mert különben — — —

Tehát a napkirály divatját ekkor már németnek tartották maguk a francziák is és vért ontottak, hogy eltörüljék a föld színéről.

Hasonló balgaságokban a mi századunk sem szűkölködött. A szentszövetség tüzzel-vassal üldözte a csattos czipót, zekét és barrettet; a ki ilyet viselt, annak felségsértési pört akasztottak a nyakába. Negyvennyolcz után pedig a Kossuth-kalpag és a pörge kalap volt a gyűlölet tárgya odafenn, mintha ezekben és nem a fejekben gyökereznének a szabadság és alkotmányosság elvei.

*

Különben, ha a politika és a divat összefüggését behatóbban vizsgáljuk, azt kell tapasztalunk, hogy nem esetlegesség a zsinór ebben, hanem bizonyos neme a törvénynek. Tudniillik, sohasem a divat irányította a politikát, hanem mindig az utóbbi az elsőt. Néha ugyan segélyül hívta a politika Divat urnő nagyságát, de köszönet sohasem volt a segítségében. Azok a kísérletek, hogy a nemzeti viselet által nemzeti irányt csempészenek a politikába, sohasem vezettek eredményre, épen ugy nem, mint a hogy a reakció dűhe nem irtotta ki a föntebb említett ruhadarabokat.

Ellenben valahányszor új irány győzött a politikában, mindannyiszor valamely régi divat ujult meg, vagy keletkezett egy vadonatúj divat, hogy az új irányt külsőleg is kitüntesse. Így ismétlődött ez az antik görögök világélete óta napjainkig. Mikor a rómaiak meghódították Görögországot meg Kis-Ázsiát, akkor tűnt le a szigoruan egyszerű római divat csillaga, hogy átengedje helyét a puhább, kényelmesebb, tarkább keleti divatnak. Párhuzamban ezzel átjárta a római egyenlőség és alkotmányosság elvét is a keleti önkényuralom eszméje. A szenátus ugyan ellenkezett, minduntalan kikelt a divatlukszus ellen; egy alkalommal még a selyem viselését is eltiltotta, de hasztalan volt mindez. Ma eltiltotta az egyiket, holnap divatba jött más, a mit nem is sejtettek előre a törvényurak. Épen így hatástalan maradt az egyháztanítók szava is, kik nem riának pirongetták kortársaikat a keveltség miatt, mely a ruházati kifejezett megkülönböztetésben nyilvánult.

Valóban tragikomikus a harc, melyet

Nagy Károly folytatott a divat ellen. Károly jó frank volt, mindig frank viseletet hordott és üldözte az idegen divatot. Persze, azt akarta, hogy nagyjai és udvaroncjai is hasonlóan vélekedjenek. De e téren elbukott a hatalmas hódító. A politika ellent mondott az ő divatelveinek . . . és a politika maradt a győztes. Károly, az ősgermán, léket ütött a germán politikai eszmékbe, hogy azon át olasz elveket ojsjon belé . . . Egy szempillantás alatt ott termett az olasz divat is. Károly magáévá tette a római egyeduralom eszméjét, elfogadta a pápa szent koronáját, átalakította a hűség viszonyt ur és fejedelem között engedelmisségi viszonyná . . . És ezzel együtt átjöttek az Appeninek alól a könnyű zeke, a farsang és minden egyéb gyönyörűsége az olasz egeknek. A krónikások érdekes adatokat jegyeztek föl arról, hogy mennyit kínlódott szegény Nagy Károly, hogy az ő-német ujjast mindig divatban tartsa és arról, hogy udvarnépe milyen ügyesen játszotta ki minden parancsát, míg végre egyszer maga Károly is aranyhímzésű zekében jelent meg köztük és drágaköves saru volt a lábán. Hasonlóan kudarcot vallott a nők bő divatjának megtartásában is. Egy krónikása így panaszkodik:

— Az asszonyok olyan szűk ruhákat hordanak, hogy formáik merészen kidomborodnak, akárha csak be se lennének fődve.

Különös a Nagy Frigyes divatesete is. Ő, a ki mindent a mi német, megvetett, ki mindig francziául irt és beszélt, kinek környezetében csupa francia író, zenész és tánczosnő találunk, ő ütötte a francia divaton az első sebet, mikor katonái bodros parókájából czopfot fonatott.

Mikor a politika parancsszóra akar divatot teremteni, mindig csütörtököt mond az erőlködése. Elég, ha a francia konvent parancsaira utalok, melyek a római divatot tették volna kötelezővé. Hogy Titus Livius tógájában járjanak a francia urak és sima tunikát hordjanak a hölgyek. De hát a francia respublika nem volt a római köztársaság újratermelt mása, épen azért nem is akceptálták azt a divatot. — Hát még a kalapos király ukázai! No ezekről nem

Názáret.

is szőlők, ezeket az udvaron túl tudomásul se vették.

Az egyetlen ország, melyben igazán liberális eszmék uralkodtak mindíg, Anglia. És nevezetes, hogy az angol divatot mindazon népek átvették, kik hasonlóan szabad-elvű érzelműek. Bizony a hájtókás csizma, szűk nadrág, frakk, czilinder, miket mindenki francia viseletnek tart és nevez ma, tiszta angol eredetű ruhadarabok.

Ne tessék mosolyogni, ezek a ruhadarabok az egyenlőség leghivebb kifejezői. És az egyenlőség a mi századunk legnagyobb vívmánya, nem a szabadság. (Tulajdonképen nem vívmány, mert egyidős eszme a kereszténységgel; csak politikai diadalra emelkedett e században.) Az angol divat nem tár megkülönböztetést a ruházatban sem rang, sem állás, sem vagyon, sem izlés tekintetéből. Mikor az «egalité» még ujkeletű volt, akkor színek által akartak különbséget tenni, de ma már csak a fekete férfiruha szalonképes. És ebben egyenlő a miniszter a fogalmazójával, az egyetemi rektor a hallgatójával, sőt ma már a gyáros is az ő munkásával. Ha valamikor megkísérlenék az egyenlőséget megbontani, biztosra vehetjük, hogy a zsnarokság első ténye lesz eltítani a frakkot, a czilindert.

B.

Az aranygyapjas rendről a német lapok érdekes apróságokat írnak abból az alkalmából, hogy a spanyol regens-királyné a német trónörököszt ezzel a magas rendjellel tüntette ki. Az aranygyapjas rendet tudvalevőleg Jó Fülöp burgundi herceg alapította 1429. jan. 10-ikén. A rend alapításának okáról azonban nagyon eltérők a vélemények. Némelyek szerint Jó Fülöp Izabella infansnővel, I. János portugál király leányával való házasságának emlékére alapította ezt a rendet, mások szerint pedig azért, hogy flandriai hűbéreseit, akik az Angliával való gyapju-kereskedelemmel mesés összegeket nyertek, illőképen megjutalmazhassa. De legérdekesebb az a verzió, amelyet a rend egy XVIII. századbeli spanyol történetírója, Don Julian Pinedo de Salazar örökített meg. E szerint Jó Fülöpnek Brüggeben volt egy vörös hajú kedvese, akit Mieke van Rumbrugge-nek

hívtak. Egyszer, mikor a fejedelem néhány udvari emberével együtt váratlanul meglátogatta a szép Mieket, egy szép vöröshajtincset látott a toalette asztalán. Az udvari emberek elnevelték magukat, a fejedelem azonban, aki úgy látszik, csakugyan jószívű ember volt, fölvette a hajtincset és a ruhájára tűzte. Ebből a hajtincsből származott az arany-gyapjas rend, amelynek szabályait 1433-ban erősítette meg IV. Jenő pápa. A burgundi fejedelmi család 1477-ben kihalván, a rend adományozásának joga Mária burgundi hercegnő révén ennek férjére, habsburgi I. Miksára szállott át. I. Miksa fia, Szép Fülöp, mikor nőt vette Ferdinánd aragoniai királynak és Katholikusz Izabellának leányát, az Örült Johannát, a rend nagymesteri címét a spanyol korona jogai közé iktatta. Ez idő szerint a spanyol királyon kívül az osztrák császár is adományozza az aranygyapjas rendet, csakhogy míg az osztrák rendnek csak ősnemes és csak katolikus származású ember lehet a lovagja, addig a spanyol aranygyapjas rendet mindenki megkaphatja, akit a spanyol király arra méltónak ítél. Így a spanyol rendjelet megkapta a protestáns I. és II. Vilmos császár, német trónörökös és Bismarck, sőt még a polgári származású Faure Félix is.

Elektromos vasutak Európában. Az európai elektromos vasutak hossza és a forgalomban levő kocsik száma 1898-ban «L'Industrie électrique» szerint a következő volt:

Németország 113820 km. 2493 kocsik, Franciaország 39680 km. 664 kocsik. Nagy-britannia 15720 km. 252 kocsik, Svájc 14620 km. 237 kocsik, Olaszország 13270 km. 311 kocsik, Magyarország 10630 km. 243 kocsik, Belgium 69 km. 107 kocsik, Spanyolország 61 km. 50 kocsik, Oroszország 3070 km. 65 kocsik, Svédország 24 km. 43 kocsik.

E táblázat szerint a vezető szerep az elektromos vasutak terén Németországot illeti, hol a vonalak hossza és a forgalomban levő kocsik száma körülbelül akkora, mint a többi európai államban együttvéve. Az 1899-iki kimutatás Magyarországot már sokkal előnyösebben fogja feltüntetni a többi kulturállamok sorában.

DAGMÁR SZERENCSEJE.

Regény a leányéletből. — Irta: Herbert M.

Miután Kalzov Joákim a kert rácsos kapuján eltűnt szemei elől, Dagmár visszatért munkájához. Fölzaklatott kedélyeképtelen a finomabb munkára, tehát a talapzaton dolgozna, de sehogy se sikerrel. Zavarják a gondolatai. A találkozás kihozta sodrából, elrontotta jó kedvét. Mi kényszeríti rá, hogy érdeklődjék utána, hiszen az nem iparkodott tetszeni neki? Eszébe jutnak a szavai: «a legszentebb anyáknak vannak a legelvetemültebb fiai» és azt hiszi, hogy ez mélabus önvádként hangzott a férfi ajkáról és hogy a közben annak szeme-villanása egy jobb, egy becstelenséget «énjét» áruelta el. Vajjon a nagyvilági életunottság alatt nem rejlik-e egy tisztább világ, mely csak fölfedezőjére vár? Lehetséges-e, hogy a művészi ihlettség csak fölületesen tapadjon rá és ne legyen annak mélyebb gyökere is a szivben? Nem fogja-e Joákim jobban föl a világ semmiségét és a tettetett hidegség, a gunyolódó közöny nem páncélja-e csupán? Ilyen gondolatok hátráltatták a munkában. Keze ölébe hull és ábrándozva, miközben a félig kész Dantefejet nézi, fejében megelevenednek a műtörténelem adatai. Minő eltérő vonásokat jegyzett föl Clío a művészekről! a mely vonások csupán azok előtt alkotnak nemes összhangot, kik megértik a művész lelke-világát. — Önzés! Melyik igazi művész nem volna önző, mikor érzékeny bensejét kell a hétköznapiság, középszerűség érintése elől rejténie. Melyik bensőbb és fenköltebb embert ne tartana a világ önzőnek, miközben az — ki tudja, minő nehéz áldozattal? — korlátot szab hajlamainak, szívének? Dagmár most már érteni kezdi, miért nem ment Joákim a sógor-nője temetésére. A jelentéktelen, csak külsőségekben élő asszonyka nem von-

zotta az ő mélyebben járó eszét, szívét és a tisztán szokásos részvétnek, mely a bátyját tekintti, a vesztést és nem a vesztéséget, ellentmond az ő egyenes lénye. Hisz azt mondotta, hogy a temetéstől iszonyodik, mint minden üres pompájától az életnek.

Dagmárban tehát megindult a szeretet ideálizáló munkája, a nélkül, hogy tudta volna. Mint minden képzelődő ember, ő is költött magának fölfogást és tulajdonságokat, mikkel az a férfi sosem birt és ezek annál inkább vonzották őt, mert azt hitte, hogy egyedül ő vette azokat észre rajta. Veldingen üres, léha társaséletétől e percztől még jobban elijedt. Végére ez a milieu kényszeríti Joákimot, hogy olyannak tennesse magát, a minő nem, mely levonta művészi piederstäljáról, mely tettetésre kényszeríti őt és talán őt magát is megzavarja lét és látszat között. Azt persze nem tudta, hogy a ki a látszat kedvéért egy valóban jobb lélet áldoz, az már nem jellemerős.

Mikor Dagmár pár nap mulva levelet irt Kalzovnének, megemlékezett a látogatásról is: «Töled tudom és még inkább a háziaktól, hogy ti igen szigoruan ítélitek meg őt és modora felől bizony itt Veldingenben is sok-sok farizeus-nyilatkozat hallható. De én nem hitetem, hogy annak a közmondásnak, «alma nem esik messze a fájától» igazságtalanságáról épen itt kellene meggyőződnöm, hogy Joákim valóban érdemeten volna anyjára. A rideg, külső héj alatt valóban nem rejlene érdemes mag? Előttém ugyan nem sokat árult el belőle és föllépése inkább visszataszított, mint imponált, de én, mint tapasztalatlan lányka, nem akarok ítéletet alkotni felőle, olyan ember felől, kit tehetsége oly jelen-

tékenynyé tesz, noha ő nem fitogtatja azt. Ezért a szerénységért szeretem őt Mikor elment, további látogatásokra kért engedelmet és azt mondotta, hogy mind a kettőnknek hasznára lehet az. Adná Isten, hogy oly irányban lehetnék hasznára, hogy azzal néked is, drága jó anyánk, örömet szerezne szerető leányod

Dagmár.»

VI.

Négy héttel később aggodalmas és elégtelen arccal lép be Kalzovné asszony orvos fia műtermébe. A psichiátriáról szóló egy epochális új munkában elmerülve találja. Környezete elárulja, hogy ez a szoba a pihenés nélkül dolgozó elme otthona. A falakra hatalmas könyvállványok támaszkodnak, telítve szakmunkákkal, bölcséleti és szép-művészeti művekkel. A székeken kivonatok, röpiratok, német és francia folyóiratok röpiratok, német és francia folyóiratok röpiratok, német és francia folyóiratok röpiratok. Még a szőnyegre is jutott belőlük. Egy hatalmas lexikon-kötetet kell letolnia, hogy anyjának ülést kínálhasson. Halavány, kimerült és fáradt, látszik rajta, hogy valami nagy csalódás emlékét kell folytonos munkával leküzdenie; látszik rajta, hogy valódi érdeke nélkül, pusztán a lelke vihara kergeti munkába.

Kalzovné együtt szenved fiával. Ismeri alapjában nemes, de kielégíthetlen, nyughatatlan természetét. Jelenléte az utolsó napokban jót tett fiának, de elkeseredését a sors ellen nem tudta enyhíteni. Vigasztaló szavak nem férköztek szívéhez. Felesége elhunytá nem bántotta annyira, mint a gyermeké. Dolgozott fáradatlanul, de nem enyhítette ez se. Mi ő? Jövő nélküli lény — —

Ma azonban más gond foglalta el az anyát.

— János! — szólította meg az orvost — nagyon fontos ügyben jövök hozzád. Azt hiszem, Joákim öcséd Bannstein Dagmárt készül feleségül venni;

hirtelen nagyon sokat foglalkozik vele. Én ismerem Dagmárt. Leveleiből most először veszem észre, hogy élénken érdeklődik valaki iránt, a kit a sors új emberként sodor elébe. Ezt nem szabad! Joákim önző, egy ily finom, szeretetre vágyó lényt boldoggá tenni nem képes. Lehetetlen! Térítsd el ettől a szerencsétlen eszmétől, ez a földadat hárul rád!

Kalzov doktor fáradtan mosolygott.

— Ah mama! hiszen magam sugaltam ezt az eszmét Joákimnak. És én szerencsés ötletnek találok. Azt mondd, Joákim önző. Kisebb vagy nagyobb mértékben, kiméletes vagy goromba módon, de minden ember önző. A kis Dagmár, akármilyen szerény, de ő sem lesz külön.

— Olyan tiszta, ártatlan leány ő, Joákim pedig...

— Ismeri az élet alantjáró utait is, ugy-e? Nem tesz semmit, mama! Majd fölemeli őt Dagmár — vagy azt kívánád, hogy Joákim épen olyan könnyelmű teremtést vegyen nőül, a milyen ő maga?

— Magam sem tudom, mit kívánjak — felelte Kalzovné nyomottan. — Én azt hiszem, hogy Joákimnak egy hű, nagyravágyó, világias szellemű, gondolkozni nem szerető asszony jobb volna. De Dagmár! Szeretnék neki irni, hogy nem értem meg, mi örömet talál Joákim társaságában. Ilyen két ellentét!

— Les extrémés se touchent, — felelte János ásitva. Ránézve minden, még ez az általa indított házassági terv is közönyössé vált. — Mama! te hiszed a rendeltetésekben. Nos, ha egymásnak vannak rendelve, egymáséi is lesznek, daczára minden óvásnak és ellenkezésnek. Aztán meg, őszintén szólva, Joákimnak nagyon jól fog esni az a félmilliócska, mit Bannsteinné a lányával ad.

Kalzovné elutasítólag intett.

— Kufár-mondás, rosszul illik a szádba. Te tudod, hogy én épen azért

szerettek, mert mindig fenköltén tudtál gondolkodni. Nem szeretem, mikor olyanképen szólasz, mint szoktak azok, kik a világban mindent pénzért vehető árunak tartanak.

János lehajolt és megcsókolta anyjának keskeny, fehér kezét, azután szentimentális hangon így szólt:

— Tudom, hogy igazad van, anyám. Egyetlenegyszer voltam hűtlen magamhoz. Nem lett volna szabad Lucit elvennem, ezt még halva is szememre hánytam.

Kalzovné elhallgatott. Nemes, mélyen gondolkodó hölgy volt ő, de nem eléggé éleslátású, hogy fia beszédében és cselekedeteiben az ellentétet észre vette volna. Agyát e perczen teljesen lefoglalta egy régi, kedvencz gondolata, de a melynek most nem szabad kifejezést adni. Luci sírján a koszoruk még frissek... Kezdetlő idősebb fiának szánta volna Dagmárt, noha a lányka mindig közönyt tanusított a doktor iránt. De hát akkor még gyerek volt. Most az alkalom megújította lelke óhaját és megint meghiusuljon az?

— Szegény fiam! — szólalt meg ismét, — bárcsak oly boldognak láthatnálak, a minőnek én óhajtalak. Istenem! az érdekhásság oly nagy hiba és mégis mindig megismétlik az emberek.

— Kalzovné e közben saját gyöngeségére gondolt. Lelki szeme előtt elvonultak elhibázott életének eseményei. De visszatért hamar a jelenbe. Fia figyelme és észrevételül is a lányra akarta terelni.

— János! emlékszel még Dagmárra?

— Nem én, — felelte zavartan. — Vagy hát mégis, emlékszem rá, hogy noha fejletlen, de csinos bakfis volt. És az ily lánybimbó sokszor meglepetésre fejlődik.

— Dagmár szép, nagyértékű, érdekes és sokat nyújtó asszony tudna lenni, ha olyan ember kezébe kerülne, ki bensőbb lényét megértén és megszeretné.

Kár volna, ha családnia kellene, mint csalódnod kellett neked.

De János csak félfüllel hallgatta anyját. Mi köze neki ahhoz, hogy mi minden lehetne abból a kis lányból? Az ő lelke előtt még mindig egy ifjú nőhalott alakja lebeg, ki merev karjai között tartja fiacsákja tetemét, az ő jövője tetemét. Csalódása még oly élénk fájdalmat ont szívére, hogy e mellett az élő élet reményeinek hely sem jut... hely sem jut.

Bannsteinnének is meg volt a maga fölfogása ifjúkori ábrándokról, idillikus boldogságról. Ő is beledobta *ideáljait* a mindig éhes hiúság és kevéség torkába. Tizennyolcz éves korában atyjának könyvelőszőnyhen epekedett utána. Ekkor voltak tragikus érzései annál a gondolatnál, hogy bizony hiába ez a nagy hajlam. Ő, a milliomos lánya nem mehet nőül olyan emberhez, a kit atyja fizet. «Az csak a régi jó világban esett meg!» mondogatta, de azért büszkén olvassgatta és tette el a könyvelő leveleit, verseit, miket az reménytelen éjeken hozzá költött:

Ha elmondhatnám, mennyit szenvedek!

Ha elsríhatnám tenger bánatom,

Mit szerelmem s te nekem szeretek!

De nincs szavam rá, nincs méltó dalom.

Szép versek voltak azok, érzésteliek és őszinték. Bármily kevés érteke van is valakinak a lyra iránt, mégis végtelen jól esik neki, ha ő róla zengenek verseket. Micsoda magas élvezet volt az, mikor a «Veldingeni Híradó» nyilttéri rovatában megjelent a vers «Veldingen rózsájához», mely a csinos lányokkal teli város legbájosab bimbójának öt nevezte. Bannsteinné asszony a könyvelő urnak köszönhetta ifjusága legszebb emlékeit.

Ifju emberekkel ne bánjunk kicsinylőleg, mert nem tudhatjuk, mi lesz még belőlük. De Bannsteinné még se tett rossz szolgálatot a könyvelőnek, mikor

leplezetlenül megmondotta neki, hogy ők egymáséi nem lehetnek. E perctől kezdve az ifju ember kereskedő-talentedűsnek minden erejével előre tört és hogy Németországban nem ért sok sikert, kiment Afrikába, ott sok pénzt és kincset gyűjtött, feleségül vett egy csinos és dúsgazdag kreol leányt, évek múlva aztán, mint gazdag özvegyember visszatért szülőföldjére, magával hozva majmait, papagájokat, egy struccmajort, hogy megmutassa mi lett abból a szegény ficzkóból, a kit itthon semmibe sem akartak venni.

Müller Dénes ur, ez volt a könyvelő neve, vagy mint a veldingeniek ezentul hívták: «az afrikai» csinos mörstül villát építtetett magának szülővároskájában, nem messze egykori szerelme kastélyától; a falakat teleakgatta rikitőszinű selyem kárpittal, szerencsen szolgát magával hozott és turbánban járt sétálni. Férfi-társaságban elmesélte a tigrisvadászatait és Krözusként élt köztük.

Ifjukori szerelmét még ma sem feledte el. A hamu alatt még égett a tűz, mely egykor keblében föllángolt és — a boldogság sosem késő.

Két évvel Bannstein ur halála után már mindenki tudta Veldingenben, hogy az özvegyek egybekelése már csak olyan kérdés, melyet bármely nap megoldhat. A tarka ruhás czérna sovány Müller Dénes mindennapos vendége lett a Bannstein-háznak. Jólelkű, kedélyes ember volt, kissé neveltség és kétértelmű viccekre kész, szóval határozott ellentéte a nemes és méltóságos néhai Bannsteinnak, de kétségtelenül jobban illet Bannsteinéhoz.

Fáradt lélekkel egy este oda áll Dagmár az ablakhoz és kinéz a meleg világos nyáresti tájba. Illattal, virággal teli az a táj. Valamelyik házban ifjak és leányok énekelik a régi, buskomor népdalt:

«Künn a kapún, a nagy k útnál —»

Boldogság utáni vágy tölti el a lány szívét; az ifjuság hatalmas vágyódása azon szív után, mely szeretetet kínáljon neki. Áldott, békés otthonra vágyik és szemébe köny köny után todul.

— Oh Istenem! — suttogja, — miért nem vagyok olyan, mint azok, a kik között élek? Miért áhit lelkem mélyebb érzéseket, élénkebb szeretetet, finomabb kötelességtudást, mint azoké, kik szemem előtt vannak? Miért is ismertem meg atyámat a maga valójában? Miért nevelt engem olyan asszony, kinek lelke rokon az enyémmel? Oh! mindörökké elhagyatott és boldogtalan leszek én!

Önkéntelenül Joákimra fordultak gondolatai. Mily irigylésre méltó a férfi! az ura és mestere sorsának! milyen fölemelő érzés lehet az?! Joákim nagy művész, előkelő építész — és jelentékeny ember, akarta mondani, de megakadt rajta. A modorával nem volt tisztában. Bizalomra nem tudta őt indítani, a mi pedig előtte kell, hogy járjon az odaadó szeretetnek. Ilyen érzések hánytorgatták szívét, mikor leült, hogy levelet írjon Kalzovnének:

«Azt hiszem, minekünk nőknek nincs meg mindig az az ítélőtehetségünk, melylyel egy férfi jellemét az ő álláspontjából megítélnünk kellene. Te is talán kevésre becsülted Joákimot. Érzelmét, tudását itt mindenki elismeri. A városháza pompás műemkek. Irigyléseméltó a ki ilyet tud alkotni. Sok emberöltőn át fönnáll az alkotása. Milyen haszontalan ehhez képest a nő élete. Rám például senkinek sincs szükség; eszem, iszom, alszom, hogy tovább tengethessem életemet és tudást gyűjtök a fejembe, a mi senkinek sem árt és egynek sem használ. Néha-napján megajándékozom a szegényeket, hogy ideig-óráig enyhüljön a nyomoruk, de itt aztán véget is ér működési köröm.

Előtéd föltárhatom szivemet, hiszen tulajdonképen te vagy az én valódi anyám. Ha nekem háztartásom volna férjem, kinek életét megédésithetném és talán gyermekeim — ah! ugy szeretem a gyermekeket — talán akkor érdekesebb volna élni».

Kalzovné megértette, hogy mi van a sorok között és fölsóhajtott. Ő tudta, hogy Dagmár otthon rosszul fogja magát érezni és tudta azt is, hogy az elégtelen ember leghamarabb téved meg a választásban, mert mindegy neki, akárhova veti a sors. «Rosszabb ennél már nem lehet.»

Dagmárt mintha láz gyötörte volna. Elvesztette nyugalma, egyensúlyát; művészi foglalkozás, napi munka, költők mind nem elégítették ki. Fölebbret benne az élet utáni szomj. Szenvedélyes türelmetlenséggel lázadt föl lelke a korlátok ellen, mik közé jelen élete szorult. Az «én» praancsolni kezdett neki és jogait hangoztatta, boldogságot követelt.

Még a sors csapásaitól, a boldogtalanságtól, a szerencsétlenségtől sem riadt volna vissza. Fájdalom, lelki harcok, szükség, szakadatlan munka, mind jobb volna, mint ez az egyhanguság.

A fölzaklatott lélek ilyenkor másik lelket keres, mely engesztelni tudná. A szikra nem azért pattan, hogy elhamivadjon, hanem, hogy gyujtson. Azt keresi.

És hiába kereste; a nagy kérdést kikiáltotta, de a felelet késett. Még anyai barátnéja sem felelt szive segélykiáltására.

Órákig ült Dagmár kicsi szobájában. Tulajdonképen festeni akar, rajzolni vagy olvasni, de gondolatai szerte kóvályognak az úrben. Keresnek valamit, a mi még nincs előttük. Kedvencz költői most csupa frázist mondanak, a komoly olvasmánytól fáznak. Nem köti le figyelmét, legfölebb Daudet Alfonz modern, életpezség egy rajza.

Idegei e közben gyöngébbekké lettek.

Együtt sir és kaczag a regényhősökkel. Már nem tud uralkodni magán. Csak az előkelő rátartósága maradt csorbitatlan.

Egy napon Kalzov Joákim — most már bejelentetlenül jár Bannsteinékhöz — kisírt szemmel látta őt, könyvvel az ölében. Első pillanatban gunyosan mosolygott a balga látványon, de mikor látta, hogy a lány képtelen visszatartani a könyveket, leült szembe vele, lovasmódra a székre és mélyen a szemé közé nézett. Hanem azért nevetve intézte hozzá a kérdést:

— Nem hamisak ezek a könyvek? Nem mástól kérte azokat kölcsön? Rám nézve érdekes fölfedezés ez. Ha magának könyvei vannak, szíve is van.

Dagmár szíven örmézés futott át. No most elmondhat mindent, a mi a lelkén fekszik.

— Daudet meséjét olvastam az arany-szívű emberről. Ah! borzasztó az, hogy vannak emberek, kiknek szíve hideg és kemény. És vannak megint olyanok, kiké lángoló, szerető és önfeláldozó. Ah! és még borzasztóbb, hogy a gyengébb szívűek teljes erejükből szeretik azokat a szivtelen szívűeket és ebben elpusztulnak.

Kalzov arczára ránczot ró az elégtelenség. Roppant ellenszenv előtte az a lelkiállapot, mely filozófus és töle távol fekvő problémákkal vesződik. Ám nem árulhatja ezt el, hiszen most először ajándékozza meg őt a lány bizalmával. Arra érdemesnek kell mutatkoznia.

— Kedves nagysádkám, — mondja atyai hangon — azért ne sirjon. Nem kell mindig komolyan venni a poéták érzelmét. Meg azután sirásra alkalmat nyujt az élet eleget.

Oh nem tudta azt e perczen Kalzov, hogy jóslatot mond a szegény leánynak!

Dagmár elmerült gondolataiba. Hallgatott, mignem Kalzov így folytatta:

— Bocsássa meg, hogy olyan dologba

avatkozom, mely csupán önt illeti, de figyelmeztetem önt, hogy az életet úgy berendezni, mint azt ön képzeli, nem lesz jó. Ne vonja ki magát az élet melegéből, hidegéből. Igerje meg nekem, hogy eljön holnap arra a hangversenyre, melyet az olasz «Excelsior» dalárda ad a kaszinó-kertben. Kedves mamája már beleegyezett, igérje meg ön is.

Dagmár akaratlanul is igent mondott. Kalmaz mind több hatalmat gyakorolt reá. Észrevette ezt a férfi és iparkodott Dagmárt mélyebb fejtegetésbe vonni.

— Lássá, egyébként hasonlóan vagyok én is — mondotta. — Ebben a kis fészekben halálra unná magát az ember, ha nem volnának gondolatai, tervei és dolga. Azt például én sem értem, hogy hogyan nevezhetik az emberek üdülésnek azt, mikor az időt ütök agyon. Én a társalgásnak csak azt a módját kedvelem, mely semmihez sincs kötve, de mindent érint, de erről az ittenieknek — bocsásson meg — fogalmuk sincs.

— Ez után vágyom én is — szólt közbe hevesen Dagmár. És ragyogott hozzá a szeme. Ragyogott Joákimé is, de az nem a megértés sugara volt, a minék Dagmár vélte, hanem a győzelem tudatának önkéntelen megnyilatkozása. Látta azt már Joákim, hogy hatni tud a lányra és hogy az őt jellemnek tartja. A minék különben gyakorlottabb szemek is tartották őt.

Szegény Dagmár!

Azután képeket néztek. Dagmár atyja nagy kedvelője volt a metszeteknek. Volt is szép gyűjteménye belőlük, Rembrandt, Rubens, Rafael, Mantegna, legszebb képei és Durer antik alkotásai. Ezeken azután megint összedisputáltak Joákim és Dagmár. A lány Durert magasztalja, a férfi Rafaelnek és az olaszoknak adóz nagyobb becsüléssel. Az eszmecsere mindig Joákim ellenére eredményezett. Be kellett látnia, hogy Dagmár

nézeteit nem tudja egyszerűben megczáfolni. A kedvetlenséget, mely e miatt arcán kifejezésre jutott, Dagmár félreértette és tettetett meggyőződéssel imám dicsóti ő is az olasz mestereket.

Mit tehetett volna Kalmaz egyebet, mint hogy mosolygott.

Azután az ő művészete került szóba. Dagmár vetette felszínre. Elragadtással szólt az alkotás képességéről, melyet Joákim oly nagy mértékben nyert osztályrészül és buzdította őt, hogy haladjon, haladjon mindennap előbbre, törjön fölfelé, mindig följebb. Míg csak el nem ér a legmagasabb polczra. Joákim kelén meleg érzést gyűjtött a kis leány nemes heve. Az a vegyülete azonban a jellemnek, melyet már ismerünk benne, felülre engedte kerekedni a gonosz-kodást szívében és a lány mélységes érzelmű buzdítására azzal felelt:

— Az én életem legfőbb célja: a nagy vagyon. A mi szép, jó és érdemes dolog van a világon, az pénzen mind megvehető!

Nem vette észre, hogy Dagmár arca e szókra mikép borul el hirtelen, csak a változásban gyönyörködött, melyet a lány bensőbb lényében végbemenni észlelt. Csodás képessége a nőknek, hogy érzelmeik miként alakítják át arcvonásaikat, nemes indulatok miként szépitik a rútat, teszik finomakká a durva vonásokat. Kalmaz e perczen megfeledkezett arról, hogy ő itt csupán érdekeket keres, hiszen csupán művész-szemmel élvezte Dagmárt, a nőt, mint egyikét az örök talányoknak.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

H. M. Zaskod. Komolyabban kérünk. — **V. M. Aszód.** A bírálat időt kíván. — **F. K. Bars-Verebély.** Minden jóért köszönet. Közlésre kerül. — **Merő.** Jobb nincs? — **Z. I. L. Budapest.** Egyelőre köszönet, véleményát a jövő számban.

ÖRÖKZÖLŐ

SZÓRAKOZTATÓ

ÉS TANULSÁGOS KÉPES SZÉPIRODALMI FOLYÓIRAT

SZERKESZTI

BUDAY ALADÁR

1900. Márczius 16.

Megjelenik minden hó 1-jén és 16-dikán
kétíves füzetekben
32 oldalnyi terjedelemben, borítékban.
Mutaírványszámot készségesen küldünk.

Megrendelhető

Budapestben, IV. ker., Ferencziék-tere 8. sz.

Előfizetési ára egy évre 5 kor., félévre 2 kor. 50 fillér.

Egyes füzet ára 24 fillér.

TARTALOM.

<i>Isteni szikra.</i> Költemény. Irta PETRI A. 161	<i>Mozaik.</i> Versek 174
<i>Az új század és a szent-év.</i> Irta HARMATH L. 161	<i>A gyász skálája.</i> Franziából B. A. . . . 174
<i>Szegények.</i> Irta BUDAY 163	<i>Lingy Hermann újabb költeményeiből</i> 179
<i>A budapesti jámborok</i> 165	Képeink. XIII. Leo pápa (169.) A vég- telenség (176—177.) Názáret (185) ... 179
<i>Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén.</i> Költemény. Irta BÁN ALADÁR 167	Művészet. Bemutató előadások 180
<i>Ködfátyolképek.</i> Irta OMTEDA GYÖRGY báró 168	<i>Ujdonások</i> 182
<i>Egy orosz gróf följegyzései a bécsi főúri életről</i> 171	Mindenféle. <i>Divat és politika</i> 183
<i>Kaffjerek</i> 173	<i>Apróságok</i> 186
	Regény-csarnok. <i>Dagmár szerencséje.</i> Irta HERBERT M. 187

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „MAGYARORSZÁG A XIX-DIK SZÁZADBAN”

EZIMŰ

KÉPEKKEL ILLESZTRÁLT MŰRE.

A magyar haza dicsőségének szenteljük e vállalatunkat. A magyar Géniusz munkáját akarjuk elbeszélni, a melyet az végeztet a XIX. században. A mohácsi vész óta nem volt ehhez hasonló százada a magyarnak. Mivel pedig most nemcsak az évszázadnak van évfordulója, hanem éppen kilencszázados fordulója a kereszténység behozatalának is Magyarországra, könyvünk bevezetésében megadjuk a kereszténységnek is az öt megillető tiszteletet és fényesen kiállított történeti művel ünnepeljük a keresztény civilizáció bámulatos hatásait.

Elmondjuk a kereszténység isteni alapítójának, Jézus Krisztusnak rövidre foglalt történetét. Leírjuk az Istenember léptei által megszentelt helyek történetét, népeinek szokásait, erkölcsseit. Elzarándokolunk Rómába, a kereszténység fővárosába; ismertetjük Róma remekait, mirabiliáit; a pápaság isteni intézményét.

E bevezetésen át rátérünk édes hazánk történetére a XIX. században. A mit a vallás, a kultúra, politika és művészet e században nagyszerűt alkotott, mind bennfoglaltatik e páratlanul díszes műben.

Ez az igen érdekes, tanulságos és több mint 700 gyönyörű képpel díszített nagy mű havi füzetekben, körülbelül 30—40 füzet terjedelemmel olyan kiállításban jelenik meg, mely a tipográfiai művészet magas fokán álló külföld hasonló termékeit messze fölülmulja.

Jutalomképekkel is kedveskedik a szerkesztő az előfizetőknek, elsőrangú magyar festőművészek remek reprodukcióival.

Előfizetési ára :

Egész évre	12 korona.
Félévre	6 korona.
Évnyegyedre	3 korona.
Egy-egy füzet	1 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. kerület, Erzsébet-kört 29. szám.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐDE ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

Ajánlanak mindennemű **vas-, aczél- és fémöntvényeket** építkezési és gépészeti czélokra, **vízvezető csöveket, szivattyúkat, lecsapoló- és öntöző-zsilipet, készülékeket a belvizek leeresztésére.**

A helyi viszonyok szerint szerkesztett **turbinákat, őrlőhengereket, kéregöntetű hengerekkel és malomberendezési czikkeket.**

Zsilipeket bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. **Alapcsöveket, zárkészülékeket, cső- és kapuzsilipekhez, czölöpverő-gépeket, anyagszállító-kocsikat.**

Álló vagy fekvő **gáz- és petroleum-motorokat**, egy vagy két hengerrel és mindennemű **zuzogépeket.**

Mechwart-féle **forgó gőz- és petroleumekéket. Világításhoz vagy gépek hajtásához szükséges villamosságot** bármely távolságra elvezető **dynamogépeket.**

Városi irodánk: Kossuth Lajos-utca 18. szám.

Szépség és egészség.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség gyógyítására ezrek mennek **Karlsbadba**, holott ezt a czélt ott hon is elérhetik

ROZSNYAY M.

PEPSINBORA

használata által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franko küldve 6 frt 6 kr.

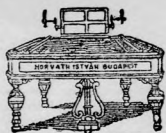
A t. cz. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy minden készítményeink törvényesen bejegyzett védjegyvel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható: ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában **ARAD, Szabadság-tér.**
Buda pesten: Török József és dr. Egger Leo «Nádor» gyógyszer-táráiban
valamint minden magyarországi gyógyszer-tárában.

Váltóláz és hideglelés ellen legbiztosabb és legkellemesebb szer, különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint másképp bevenni nem tudják, a **Rozsnyay M.-féle**

Chininczukorka és Chinincsokoládé,

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlése 1869-ben *Fiumében pályadíjjal koszoruzott. Érték-telen hamisításoktól óvakodjunk.* Mindenki csak a *Rozsnyay M.-féle pályakoszoruzott* készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírján *Rozsnyay Mátyás névalírása* olvasható.

Képes árjegyzéket ingyen küldök: *czimbalom, hegedű, fuvola, harmonika, harmonium, zongora, részfuvahangszerek, tilinkó, okarina, czipera, dobok, ariston, phönix*, és mindenféle *ánnüködő, forgató zeneművekről*. — Az „Első magyar tilinkó-iskola” megjelent kiadásomban, ára 2 kor. Kulliffay-féle czimbalom-iskola I. rész 7 kor., II. rész 8 kor.

HORVÁTH ISTVÁN hangszerkészítő

Ó es. és kir. Fensége József főh. udv. szállítója.

BUDAPESTEN,

VII., Erzsébet-körút 2. Kerepesi-ut sarkán.

Baross-forrás társtulajdonosa.

Főraktár Magyarország és külföld részére.

A Baross-víz a legszénsavdusabb természetes anyuviz. Mint felséges asztal-italt ajánlják borral, pezsgővel és málnaszörppel a legismertebb orvos-tekintélyek. Kitünő étvágygerjesztő étrendi ital. A bort nem feketíti és mellékíze, iszapja nincs. Gieszhübbez hasonló.

Árak Budapestén 2 l. 40 fill., 1 l. 24 fill., fél. 20 fill.
Üvegbeönté árbehint 12 * 8 4 *

❖❖
Kiallítási
érem. *

PERCZE JÁNOS

CZIPÉSZMESTER

BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 30.

*Ajánlja dusan főszerelt raktárát
kész úri, női s gyermekcipőkben.*

Mérték szerinti megrendelések pontosan
eszközöltetnek.

❖
Kiallítási
érem. *

WEISZBERGER MIHÁLY

HUNGÁRIA

KERÉKPÁRKÉSZÍTŐ *****
ÉS JAVÍTÓ-INTÉZET

BUDAPEST, VI. IZABELLA-UTCZA 61.
(ANDRÁSSY-UT SAROK).

*
*Elvállal mindennemű
kerékpár-javításokat, ugymint át-
alakításokat a legújabb minta szerint,
ugyisintén zománcozást és niche-
lezést.*

ZENELAP

(XIV. ÉVFOLYAM.)

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
LAPTULAJDONOS:

≡ SÁGH JÓZSEF. ≡

MEGJELENIK HAVON-
KINT HÁROMSZOR
MAGYAR- ÉS NÉMET-
NYELVEN, IDŰNKINT
ÉRDEKES ÉS ÉRTÉKES
ZENEMŰMELLÉKLE-
TEKKEL.

A ZENELAP IRÁNY-
CZIKKEI, TÁRCÁI, KRITIKAI
SZEMELÉNYŰ FÜLÖTTÉ
ÉRDEKES NEMCSAK
A SZAKÉNSZEREK, HANEM A ZENÉ-
KEDVELŐ KÖZÖN-
SÉGENK IS.

ELŐFIZETÉSI ÁRA :

EGÉSZ ÉVRE 8 KORONA.
FÉLÉVRE ... 4 KORONA.

A ZENELAP SZERKESZTŐ-
SÉGE ÉS KIADÓHIVATALA:
BUDAPEST,
VIII., BAROSS-UTCZA 81.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

Ajánlanak mindennemű **vas-, aczél- és fémöntvényeket** építkezési és gépészeti célokra, **vízvezető csöveket, szivattyúkat, lecsapoló- és öntöző-zsilipet, készülékeket** a belvizek leeresztésére.

A helyi viszonyok szerint szerkesztett **turbinákat, őrlőhengereket, kéregöntetű hengerekkel és malomberendezési czikkeket.**

Zsilipeket bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. **Alapcsöveket, zárkészülékeket, cső- és kapuzsilipekhez, czölöpverő-gépeket, anyagszállító-kocsikat.**

Álló vagy fekvő **gáz- és petroleum-motorokat**, egy vagy két hengerrel és mindennemű **zuzógépeket.**

Mechwart-féle **forgó gőz- és petroleumekéket.** **Világításhoz** vagy **gépek hajtásához** szükséges **vilamosságot** bármely távolságra elvezető **dynamogépeket.**

Városi irodánk: Kossuth Lajos-utca 18. szám.

Szépség és egészség.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség gyógyítására **ezrek mennek Karlsbadba**, holott ezt a czélt ott hon is elérhetik

ROZSNYAY M.

PEPSINBORA

használatát által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franko küldve 6 frt 6 kr.

A t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy minden készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

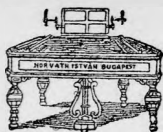
Kapható: **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszertárában **ARAD**, Szabadság-ter. Budapest: **Török József** és **dr. Egger Leo «Nádor»** gyógyszertárában valamint minden magyarországi gyógyszertárban.

Váltóláz és hideglelés ellen legbiztosabb és legkellemesebb szer, különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint másképp bevenni nem tudják, a **Rozsnyay M.-féle**

Chininczukorka és

Chininesokoladé,

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlése 1869-ben *Fümben pályadíjjal koszoruzott. Érték-telen hamisításoktól óvakodjunk.* Mindenké csak a **Rozsnyay M.-féle pályakoszoruzott** készítményt kerje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírján **Rozsnyay Mátyás névalírása** olvasható.

Képes árjegyzéket ingyen küldök: *zimbabom, hegedű, fuvola, harmonika, zongora, részfordhangszer, tilinkó, okarina, citera, dobok, ariston, phónis,* és mindenféle önműködő, forgató zeneművekről. — Az „Első magyar tilinkó-iskola” megjelent kiadásomban, ára 2 kor. Kuliffay-féle zimbabom-iskola I. rész 7 kor., II. rész 8 kor.

HORVÁTH ISTVÁN hangszerkészítő

Ó es. és kir. Fensége József főh. udv. szállítója.
BUDAPESTEN,
VII., Erzsébet-körut 2. Kerepesi-ut sarkán.

Baross-forrás tártulajdonosa.

Főraktár Magyarország és külföld részére.

A Baross-víz a legzénsavdusabb természetes savanyvíz. Mint felségsé asztal-italt ajánlják borral, pezsgővel és málnaszörppel a legismertebb orvos-tekintélyek. Kifinó étvagygerjesztő étrendi ital. A bort nem fekteti el mellékere, iszapja nincs. Gieszhübhez hasonló.

Árak Budapestben 2 L. 40 fl., 1 L. 24 fl., fél. 20 fl.
Üvegbetéi drábjint 12 8 4

Kiállítási
érem. *

PERCZE JÁNOS

CZIPÉSZMESTER

BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 30.

*Ajánlja dusan főszerelt raktrát
kész uri, női s gyermekcipőkben.*

Mérték szerinti megrendelések pontosan
szolgáltatnak.

Kiállítási
érem. *

WEISZBERGER MIHÁLY

HUNGÁRIA

KERÉKPÁRKÉSZÍTŐ ÉS JAVÍTÓ-INTÉZETE

BUDAPEST, VI. IZABELLA-UTCZA 61.

(ANDRÁSSY-UT SAROK).

*Elvállal mindenmü
kerékpár-javításokat, ugymint ár-
alakítások a legujabb minta szerint,
ugyisintén románczóást és niche-
lezést.*

Feltétlen eredménynyel!

HIRDETÉSEKET

díjszabás szerint elfogad

AZ „ÖRÖKZÖLD“

kiadóhivatala

Budapest, IV., Ferencziek-tere 8. sz.